

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta ja tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilain 58 d §:ää sekä väliaikaisesti tartuntatautilakia.

Esityksessä ehdotetaan jatkettavaksi covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi säädettyjen väliaikaisesti voimassaolevien säännösten voimassaoloa. Väliaikaisesti voimassa olevat säännökset koskisivat ravitsemisliikkeissä ja muissa palveluissa noudatettavia erityisiä hygieniavelvoitteita ja toiminnan väliaikaista rajoittamista epidemiatilanteen sitä vaatiessa. Lisäksi esityksessä ehdotetaan jatkettavasti kyseisten velvoitteiden valvontaa koskevien säännösten sekä muutoksenhakua koskevan säännöksen voimassaoloa.

Esityksessä ehdotetaan täsmennettäväksi asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytyksiä koskevan säännöksen lähikontaktin määritelmää siten, että määritelmässä huomioidaisiin sisä- ja ulkotiloihin liittyvät erot tartuntariskin suhteen.

Laki tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2021. Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 ja olemaan voimassa 31.12.2021 saakka.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta	3
1.2 Valmistelu	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset	7
4.1 Ehdotetut muutokset	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	9
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot	9
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset.....	9
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot	10
6 Lausuntopalaute	10
7 Säännöskohtaiset perustelut	11
8 Lakia alemman asteinen sääntely	14
9 Voimaantulo	14
10 Toimeenpano ja seuranta	15
11 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys	15
LAKIEHDOTUKSET	20
1. Laki tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta	20
2. Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta.....	21
LIITTEET	31
RINNAKKAISTEKSTIT	31
1. Laki tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta	31
2. Laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta.....	32

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

SARS-CoV2-viruksen aiheuttamia covid-19-tautitapauksia oli maaliskuussa 2021 todettu jo yli 120 miljoonaa ympäri maailmaa ja tautiin on maaliskuuhun 2021 mennessä menehtynyt yli 2,6 miljoonaa ihmistä. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 16.4.2021 päivittämän tilannekuvan mukaan Suomessa ilmoitettuja tautitapauksia on ollut yhteensä yli 83 600 ja tautiin liittyviä kuolemia on ilmoitettu 887.

Covid-19-epidemiaa on Suomessa hallittu lainsäädännöllisesti monilla eri tavoilla. Rajoitustoimenpiteet ja sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän toimintakykyä turvaavat valtuudet ovat perustuneet valmiuslakiin ja perustuslain 23 §:n nojalla annettuun väliaikaiseen lainsäädäntöön (poikkeusololainsäädäntö), uuteen tavalliseen lainsäädäntöön sekä jo voimassa olleen lainsäädännön soveltamiseen.

Tartuntatautilain (1227/2016) määräaikaisesti voimassa olevissa 58 a-h ja 59 a-e §:ssä säädetään covid-19-epidemiatilanteen leviämisen ehkäisemiseksi käytettävissä olevista välttämättömistä keinoista. Ravintolarajoituksia koskevat säännökset sekä päätösten täytäntöönpanoa koskeva säännös tulivat nykymuodossaan voimaan 1.3.2021. Muita palveluja koskevat hygieniavelvoitteet sekä eri epidemiatasoihin liittyvät rajoitustoimenpiteet ja näiden valvontaa koskevat säännökset tulivat voimaan 22.2.2021. Tämän jälkeen soveltamiseen liittyneiden tulkintaongelmien vuoksi tartuntatautilain 58 d ja 58 g §:n sanamuotoja muutettiin 31.3.2021 voimaan tulleella lailla 262/2021.

Uusien covid-19-tapausten määrä on kääntynyt viimeisen viiden viikon aikana selvästi laskuun, mikä on merkki siitä, että Suomessa epidemia on tällä hetkellä rauhoittumassa. Annetut suositukset ja rajoitukset ovat selvästi tuottaneet tulosta ja estäneet tartuntoja. Viikolla 15 (12.-18.4.) todettiin alle 1900 tapausta, ja ilmaantuvuus oli 19.4.2021 85 /100 000 väestö/14 vrk.

Tartuntoja todetaan kuitenkin edelleen niin paljon, että tilanne voi nopeastikin jälleen heiketä, jos ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin. Tartuntatautilain 58 a- 58 h ja 59 a- 59 e §:t ovat voimassa 30.6.2021 saakka, mutta covid-19-epidemiatilanteen yhä jatkuessa säännösten voimassaolon jatkaminen on edelleen tarpeen.

1.2 Valmistelu

Hallituksen esityksen tarkoituksena on jatkaa ravitsemistoimintaa, henkilöliikennettä ja muita palveluita koskevien velvoitteiden ja rajoitusten voimassaoloaikaan 1.7.2021 lukien 31.12.2021 saakka. Hallituksen esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä ja valmistelu on perustunut niihin hallituksen esityksiin ja eduskunta-asiakirjoihin, joissa ravitsemistoimintaa koskevat säännökset (HE 6/2021 vp ja HE 32/2021 vp) sekä henkilöliikennettä ja muita palveluja koskevat säännökset (HE 245/2021 vp ja HE 31/2021 vp) on perusteellisesti käsitelty.

Esityksen kiireellisyyden vuoksi on jouduttu poikkeamaan kuulemista säädösvalmistelussa koskevista ohjeista.

Lausunnon antoivat sisäministeriö, oikeusministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, aluehallintovirastot (yhteinen lausunto), Ahvenanmaan maakunnan hallitus, Suomen Kuntaliitto, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, Elinkeinoelämän keskusliitto, Finavia, Finlad Festivals, Helsingin seudun liikenne (HSL), Kaupan liitto, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa ry, Palvelualojen ammattiliitto (PAM), Suomen Yrittäjät, Tapahtuma-teollisuus ry, Liikenne- ja viestintävirasto Traficom ja VR-Yhtymä Oy.

Hallituksen esityksestä järjestettiin kuulemistilaisuus 27.4.2021.

2 Nykytila ja sen arviointi

Covid-19-viruksen ilmaantuvuus

Valtakunnallinen epidemiatilanne heikentyi merkittävästi helmikuussa 2021 ja saavutti huolestuttavimman tason maaliskuussa. Uusien covid-19-tapausten määrä on nyt viimeisen viiden viikon aikana kääntynyt selvästi laskuun. Koko maassa 14 vuorokauden ilmaantuvuus oli 5–18.4. 105 ja 19.–25.4 se oli 64. Uusia tapauksia todettiin näinä ajanjaksoina 5 799 ja 3 544. Arvioitu tehollinen tartuttavuusluku on tällä hetkellä 0,75–0,90 (90 % todennäköisyysväli). Otettujen näytteiden määrä on ollut lievässä laskussa. Toisaalta myös positiivisten näytteiden osuus testatuista näytteistä on pienentynyt viimeisen kuukauden ajan, viikolla 15 osuus oli noin 1,8 %. Tämä merkitsee sitä, että tartunnat havaitaan edelleen tehokkaasti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen 29.4.2021 päivittämän epidemiologisen tilannekuvan mukaan Suomen covid-19-ilmaantuvuus viimeisen 14 päivän aikana 100 000 asukasta kohden oli noin 60. Sairaanhoitopiireistä viisi (5) oli 29.4.2021 päivitetyn Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen muistion tilannekuvan mukaan leviämisvaiheessa. Kiihtymisvaiheessa sairaanhoitopiireistä oli viisi. Sairaanhoitopiireistä kymmenen oli epidemiavaiheen perustasolla. Ahvenanmaan maakunta oli muistion mukaan 29.4.2021 kiihtymisvaiheessa.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan alueellinen ilmaantuvuus on muuttunut edellisen 14 päivän seurantajakson aikana (13.-26.4.) verrattuna edelliseen 14 päivän seurantajaksoon (30.3.-12.4) siten, että 21 alueesta ilmaantuvuus on kasvanut kuudella (6) alueella. Seurantajakson aikana Helsingin ja Uudenmaan, Varsinais-Suomen, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirien alueilla on kaikissa todettu yli 100 uutta tapausta. Viimeisen 14 päivän seurantajakson aikana kaikilla alueilla on todettu uusia tapauksia.

Sairaalahoidossa oli 29.4.2021 yhteensä 125 potilasta, joista tehohoidossa oli 32. Sairaalahoidossa olevien covid-19-potilaiden määrä lisääntyy tapausmäärien kasvaessa noin viikon tai kahden viiveellä. Maaliskuussa erikoissairaanhoidon ja tehohoidon tarve kasvoi tartuntojen määrän kasvaessa ja 24.3. ja 31.3. osastoilla oli yhteensä lähes 300 covid-19-potilasta.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan uusien covid-19-tapausten määrä on kääntynyt maaliskuun huippulukemista selvästi laskuun ja tapausmäärät ovat laskeneet viikoittain. Myös sairaanhoidon yhteenlaskettu potilasmäärä on pienentynyt merkittävästi. Maaliskuun lopulta lähtien tehohoitopotilaiden määrä on pienentynyt huomattavasti, mutta viimeisen viikon aikana määrä on pysynyt melko vakaana. Uusimpien ennusteiden mukaan erikoissairaanhoito- ja tehohoitotapauksien määrä tulee todennäköisesti olemaan tulevana viikkona edellisiä pienempi. Suomessa epidemia on siis tällä hetkellä rauhoittumassa.

HE 73/2021 vp

Vaikka valtakunnallinen ilmaantuvuus on pienentynyt, Suomessa esiintyy kuitenkin suuria alueellisia eroja ilmaantuvuudessa ja epidemian ajallisessa kehityksessä. Tartuntoja todetaan Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan edelleen niin paljon, että tilanne voi nopeastikin jälleen heiketä, mikäli ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin.

EU- ja ETA-maiden covid-19-tilanne

Maalis-huhtikuun taitteessa viikoilla 13-14 Euroopan korkeimpia ilmaantuvuuslukuja per 100 000 väestö/14 vrk todettiin Unkarissa, jossa luku oli 861/100 000/14 vrk, Puolassa (840), Kyproksella (774), Ruotsissa (771), Virossa (770) ja Ranskassa (762). Myös monissa Itä-Euroopan maissa, ml. Slovenia, Kroatia, Bulgaria, ja Tsekki, tapausilmaantuvuus oli suurta.

Lähialueista Ruotsissa epidemiatilanne jatkuu edelleen vaikeana ja tartuntoja todetaan runsaasti. Samalla ilmaantuvuus on osassa maita ollut kohtalaisen vakaa tai ilmaantuvuus laskussa 1-5 viikon seurannassa tarkasteltuna. Esim. lähialueista Virossa ilmaantuvuus on laskenut maaliskuun huippulukemasta (yli 1500/100 000/14 vrk) lukuun 770/100 000/14 vrk.

Muuntuneen koronaviruksen vaikutus covid-19 epidemian leviämiseen

Muuntuneen koronaviruksen aiheuttamia tapauksia oli 19.4.2021 mennessä ilmoitettu Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tartuntatautirekisteriin yhteensä 4200. Näistä valtaosa, 3658 on ollut ns. Britannian virusmuunnosta (B.1.1.7), 541 ns. Etelä-Afrikan virusmuunnosta (B.1.351) ja yksi ns. Brasilian virusmuunnosta (P.1). Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselta 28.4.2021 saadun tiedon mukaan muuntovirus esiintyy kaikissa maakunnissa. Herkemmin tarttuva brittivariantti (B.1.1.7) on levinnyt Suomessa laajalti ja variantti on leviämässä valtavirukseksi aiemmin kiertäneen viruskannan sijaan. Voimakkainta varianttihavaintojen kasvu on Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella.

Tartuntatautilain määräaikaiset säännökset

Tartuntatautilain 30.6.2021 saakka väliaikaisesti voimassa olevassa 58 a §:ssä (165/2021) on säädetty koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi ravitsemisliikkeiden asiakkaiden ohjeistus- ja hygieniavaatimuksista, yleisestä asiakaspaikkojen etäisyysvaatimuksesta ja toiminnan suunnitteluvollisuudesta. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä näistä vaatimuksista sekä asiakkaiden oleskeluun ja asiakaspaikkojen sijoittamiseen liittyvistä velvollisuuksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös rajoittaa ravitsemisliikkeen asiakaspaikkamäärää sekä aukiolo- ja anniskeluaikaa laissa säädettyjen edellytysten täytyessä.

Eduskunta hyväksyi 14.4.2021 pykälän muuttamista koskevan hallituksen esityksen HE 32/2021 vp, jonka mukaan valtioneuvosto voi laissa säädettyillä edellytyksillä säätää aiempaa suurempia asiakaspaikkamäärän sekä anniskelu- ja aukioloajan rajoituksia (304/2021).

Lain 58 a §:n nojalla säädetyn 30.6.2021 saakka voimassa olevan ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi annetussa valtioneuvoston asetuksessa (166/2021) 4 ja 5 §:ssä säädetään ravitsemistoimintaan säädettyistä yleisistä velvoitteista sekä ravitsemisliikkeiden asiakasmäärien ja anniskelu- ja aukioloajan rajoittamisesta maakunnittain ja ravintolatyypeittäin. Kyseinen asetus säädettiin 26.2.2021 ja sen valmistelussa otettiin huomioon viimeisin käytettävissä oleva tilannetieto koronavirusepidemian kulusta sekä arvioitiin rajoitusten välttämättömyys ja oikeasuhtaisuus alueiden epidemiatilanteissa.

HE 73/2021 vp

Eduskunta hyväksyi 8.3.2021 hallituksen esityksen HE 22/2021 vp, johon sisältyvän majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 3 a §:n (184/2021) mukaan ravitsemisliikkeen sisä- ja ulkotilat on pidettävä suljettuina asiakkailta vaikutuksiltaan erityisen vakavaa suuronnettomuutta vastaavan hyvin laajalle levinneen vaarallisen tartuntataudin aikana niillä alueilla, joilla se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Laki hyväksyttiin perustuslain 23 §:n mukaisena tilapäisenä poikkeuksena perusoikeuksiin poikkeusoloissa. Säännös oli voimassa 9.3.–28.3.2021, eikä se koskenut henkilöstöravintoloita eikä ruoan tai juoman myymistä ravitsemisliikkeestä muualla nautittavaksi. Ravintoloiden sulkua jatkettiin lailla (257/2021) ajalle 29.3.–18.4.2021.

Ravitsemisliikkeiden asiakasmäärien sekä anniskelu- ja aukioloaikojen aiempaa suurempia rajoituksia otettiin valtioneuvoston asetuksella 19.4.2021 lukien käyttöön alueittain ja ravitsemisliiketyypeittäin, kun ravitsemistoiminta avattiin uudelleen koko maassa (305/2021).

Ravitsemisliikkeitä koskevalla sääntelyllä ei pystytä yksin vaikuttamaan covid-19-viruksen leviämiseen, mutta se on välttämätön ja tarpeellinen osa yhteiskunnan eri alueille ulottuvien rajoitusten ja velvoitteiden muodostamaa keinovalikoimaa. Vaikka yksittäisten rajoitustoimien vaikutusta epidemian kulkuun ja tartuttavuusluvun muutokseen on erittäin vaikeaa tutkia ja määrittää ennalta, ravitsemistoiminnan rajoitusten arvioidaan omalta osaltaan suojaavan väestöä tartuntataudin leviämiseltä. Tämän vuoksi on tärkeää, että voimassa olevia rajoituksia ja erityisesti valtioneuvoston asetuksenantovaltuuksien voimassaoloaika jatketaan.

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytyksiä koskevan 58 d §:n 4 momentin lähikontaktin määritelmä kattaa sekä sisä- että ulkotiloissa tapahtuvan toiminnan. Määritelmä on käytännössä aiheuttanut sen, ettei ulkotiloissa tapahtuvaa harrastus- tai tapahtumatoimintaa ole voitu järjestää säännöksen edellyttämällä tavalla ja siten tällaista toimintaa ei ole voitu järjestää ollenkaan niillä alueilla, joissa on tehty säännöksessä tarkoitettu päätös tilojen käytön edellytyksistä.

Annetut suositukset ja rajoitukset sekä ravitsemisliikkeiden sulkua ovat arvion mukaan estäneet epidemian leviämistä. Vaikka erityisesti ravitsemisliikkeissä tapahtuneiden altistumisten ja tartuntojen määrän arviointi on vaikeaa, ravitsemisliikkeiden sulkeminen 9.3.2021 erityislainsäädännöllä näyttää vaikuttaneen epidemian kulkuun. 20-49-vuotiaiden ikäryhmän merkitystä tartuntojen leviämiseen tukee tartuntojen voimakas vähentyminen kaikissa ikäryhmissä erityisesti sulun aikana. Kaikista rajoitustoimista tällä näyttää olleen kaikkein suurin vaikutus tartuntariskien vähentämiseen. Kaikilla esityksessä tarkoitetuilla rajoituksilla on lisäksi se sivuvaikutus, että erityisesti yhdessä toistensa kanssa ne vaikuttavat laajemminkin ihmisten liikkumiseen ja sosiaalisten kontaktien määrään.

3 Tavoitteet

Covid-19-epidemia voi jatkua pitkälle syksyyn ja talveen, vaikka rokotukset on aloitettu. Epidemian leviämistä on tähän asti estetty hallituksen hybridistrategian ja toimintasuunnitelman mukaisin tavoittein ja toimin. Vaikka epidemia on osoittanut laantumisen merkkejä ja covid-19-tartuntojen määrä on laskenut, voi epidemiatilanne kuitenkin viime vuoden tavoin uudelleen huonontua kesän jälkeen.

Ehdotettavat säännökset on kohdennettu nimenomaan covid-19-taudin leviämisen estämiseen siten, että alueellisen tautitilanteen edellyttämät viranomaistoimet olisivat erilaisilla yhteiskunnan sektoreilla mahdollisia käynnissä olevan epidemian aikana.

Tartuntatautilain 58 d §:n muuttamista koskevan lakiehdotuksen tavoitteena on tarkentaa asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytyksiä koskevan säännöksen lähikontaktin määritelmää. Muutoksella tarkennettaisiin määritelmän soveltamisalaa siten, että sisä- ja ulkotiloihin liittyvät tartuntariskit tulisivat paremmin huomioituksi. Tarkoituksena on osaltaan varmistaa säännöksen oikeasuhtaisuutta tilanteessa, jossa säännöksen soveltamisalan piiriin kuuluvissa erilaisissa toiminnoissa tartuntariski on erilainen.

Ravitsemisliikkeitä koskevien säännösten tavoitteena on mahdollistaa nopeat ja tehokkaat toimet tilanteessa, jossa rajoitukseen ryhtyminen olisi epidemia leviämisen ehkäisemiseksi välttämätöntä. Jos epidemiatilanne edellyttäisi tiukempia rajoituksia ravitsemistoimintaan, niitä koskeva esitys voitaisiin säännösten nojalla valmistella eduskunnan käsiteltäväksi viipymättä.

Lain keskeisenä tarkoituksena on myös vahvistaa paikallisten ja alueellisten viranomaisten mahdollisuuksia ennakoivalla ja nopealla tavalla ryhtyä koronaviruksen leviämisen estämiseksi ja siten väestön terveyden suojelemiseksi covid-19-taudilta välttämättömiin ja oikeasuhtaisiin toimiin tilanteessa, jossa covid-19-tartuntojen määrä lähtisi uudelleen nousuun. Tavoitteena on osaltaan myös turvata sosiaali- ja terveystalouden järjestelmän kantokyky tilanteessa, jossa tartuntatautitapausten määrä lähtisi uudelleen nousuun.

Esityksessä ehdotetaan, että tartuntatautilain 58 d §:n 4 momentin lähikontaktin määritelmää muutetaan. Lisäksi ehdotetaan, että tartuntatautilain 58 a – h §:n, 59 a – e §:n sekä 91 §:n 1 momentin voimassaoloa jatkettaisiin pienin muutoksin säätämällä uusi väliaikainen laki, joka olisi voimassa 1.7.2021 – 31.10.2021.

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Ehdotetut muutokset

Esityksessä ehdotetaan tartuntatautilain 58 d §:n 4 momentin 1 kohtaa muutettavaksi siten, että lähikontaktilla tarkoitettaisiin jatkossa ihmisten oleskelua kasvotusten tai samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan. Muutoksen myötä kahden metrin etäisyyttä toisiin henkilöihin ei edellytetäisi alueellisesti tai toiminnallisesti rajatuissa ulkotiloissa. Kahden metrin turvaväli koskisi vain sisätiloissa tapahtuvaa toimintaa.

Voimassa olevien 58 a – 58 h, 59 a – 59 e sekä 91 §n 1 momentin voimassaoloa ehdotetaan jatkettavaksi muutoin nykyisessä muodossaan 31.12.2021 saakka.

Ehdotusten taustalla on sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen selvitys epidemian nykyisestä ja ennakoitavissa olevasta tilanteesta.

Annetut suositukset ja rajoitukset sekä ravitsemisliikkeiden sulkua ovat arvion mukaan estäneet epidemian leviämistä. Esityksessä tarkoitettavat rajoitukset vaikuttavat erityisesti yhdessä toisensa kanssa laajemminkin ihmisten liikkumiseen ja sosiaalisten kontaktien määrään.

Myös koronavirusrokotukset etenevät kaikilla erityisvastuualueilla. Koko maassa jo yli 88 % 70 vuotta täyttäneistä on saanut yhden rokoteannoksen. Lääketieteellisten riskiryhmien arvioidaan pääosin saaneen ensimmäisen annoksen toukokuun puoleen väliin mennessä. Rokotteiden arvioidaan vähentäneen sairaalahoidon tarvetta covid-19-tautiin sairastuneilla. On myös mahdollista, että kevään edetessä epidemian kausivaihtelu alkaa tukea hyvää kehitystä.

Toisaalta tällä hetkellä todettujen tartuntojen määrä vastaa viime vuodenvaihteen ja loka-marraskuun 2020 tartuntatilannetta eli tilanteen parantumisesta huolimatta tartuntoja todetaan edelleen paljon. Tilanne voi nopeastikin jälleen heiketä, jos ihmisten väliset kontaktit lisääntyvät merkittävästi ja tartunnat pääsevät leviämään väestössä vapaammin. Esimerkiksi Intiassa epidemiatilanne huononi hyvin nopeasti: helmikuun lopulla 2021 Intian ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden oli 14,2, kun se huhtikuun lopulla oli jo yli 290 tapausta 100 000 asukasta kohden. Intiassa havaittiin myös uusi muuntunut koronavirus B.1.617. Tällä hetkellä uuden muuntuneen viruksen kyvystä tarttua ja levitä tai aiheuttaa vakavaa taudinmuotoa ei ole vielä riittävästi tietoa.

On lisäksi huomioitava, että UK-variantin 1,5-kertainen tartuttavuus tekee sen aikaansaamat tartunnat 50 % herkemäksi kontaktien määrän kasvamiselle perinteiseen kantaan verrattuna. Mikäli ihmisten sosiaaliset kontaktit palaisivat normaaleiksi, tarkoittaisi se tartuttavuusluvun 3-5 -kertaistumista. Tämä arvio perustuu sekä kontaktitutkimuksiin että koronainfektion nykyisen tartuttavuusluvun ja luonnollisia kontaktien tasoja vastaavan perustartuttavuusluvun R0 vertailuihin. Jos nykyinen alle yhden taso nousisi normalisoituneiden kontaktien myötä R-arvoon 2,4 – 4 ja mahdolliset virusvariantit nostaisivat sen 1,5-kertaiseksi, epidemian tartuttavuusluku nousisi Suomessa tasolle 3,6-6. Tehollisen tartuttavuusluvun tulisi siten pudota alle 0,16-0,25 -tasoon, jotta normaalikontakteihin voitaisiin kerralla palata. Vaihtoehtoisesti rokotussuoja olisi väestössä saatava tasolle 75% - 85%.

On ymmärrettävää, että rokotteilta toivotaan ja odotetaan tilanteen merkittävää parantumista. Täyttä varmuutta niiden suojan lopullisesta vahvuudesta ei kuitenkaan ole, kuten ei myöskään saavutettavasta rokotuskattavuudesta. Jos rokoteteho (VE) vaihtelee välillä 80-95 % ja saavutettava rokotuskattavuus välillä 70-95 %, vaihtelee tehollinen rokotuskattavuus eli suojassa olevien osuus 56 - 90 %:n välillä. Ei ole siis selvää, saavutetaanko riittävä suojassa olevien taso verrattuna epidemian hallitsemiseksi normaalikontaktitilanteessa tarvittavaan edellä esitettyyn 75-85 % tasoon. Lisäksi, vaikka vuodenaikavaihtelu tukisi osaltaan alhaisen tason saavuttamista kesällä, syksyllä vaikutus toimii toiseen suuntaan. Mikäli rokottamisessa jäädytään näiden arvioiden alarajoille, ja muista rajoituksista luovutaan, on edelleen mahdollista, että Suomi päätyy oleellisesti pahempaan epidemiatilanteeseen kuin tähän mennessä on koettu.

Suomessa jo havaitut, ja viime viikkoina yleistyneet, virusmuunnokset aiheuttavat huomattavaa epävarmuutta positiivisiin näkymiin. Muuntovirusia esiintyy jo kaikissa maakunnissa. Herkemmin tarttuva UK-variantti (B.1.1.7) on levinnyt Suomessa laajalti ja variantti on leviämässä valtavirukseksi aiemmin kiertäneen viruskannan sijaan. Voimakkainta varianttihavaintojen kasvu on ollut Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin alueella. Tämän lisäksi maailmalla on havaittu kokonaan uusia virusmuunnoksia, jotka voivat olla herkästi tarttuvia. Lisäksi on mahdollista, että jotkin virusmuunnokset kykenevät väistämään rokotteiden antamaa suojaa. Jos tällaisia virusmuunnoksia ilmaantuu ja ne pääsevät esimerkiksi matkustamisen avautumisen myötä leviämään Suomeen, kesän ja syksyn positiiviset ennusteet voivat vielä muuttua.

On syytä huomata, että vaikka rokotteilla saavutettaisiin korkea, esimerkiksi 90 %:n, teho vakavia tautimuotoja vastaan, rokotusten läpi menevä vakavienkin tapausten määrä voi kasvaa merkittäväksi, jos tartuntojen kokonaismäärän annetaan nousta kovin korkeaksi. Lisäksi, vaikka rokottein pystytään estämään väestöstä vakavia sairastumisia, rokotteiden teho lieviä tautimuotoja vastaan ei ole yhtä hyvä. Lievätkin tautimuodot rokotetuilla saattavat johtaa pitkäaikaista oireilua aiheuttavaan tautimuotoon (ns. long covid).

4.2 Pääasialliset vaikutukset

Nyt kysymyksessä olevien ravitsemistoimintaan kohdistuvien rajoitusten yleisiä vaikutuksia on kuvattu hallituksen esityksissä HE 72/2020 vp, HE 139/2020 vp ja HE 6/2021 vp.

Ehdotettujen 58 c – 58 h §:n ja 59 a – 59e §:n osalta vaikutuksia on arvioitu voimassa olevia väliaikaisia lakeja koskevien hallituksen esitysten (HE 245/2020 vp ja HE 31/2021 vp) jaksossa 4.2 Pääasialliset vaikutukset. Vaikutuksia on arvioitu myös eduskunnan sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietinnöissä StVM 1/2021 vp, StVM 2/2021 vp ja StVM 7/2021 vp sekä esimerkiksi sivistysvaliokunnan lausunnossa SiVL 12/2020 vp.

Ehdotetun 58 d §:n 4 momentin lähikontaktin määritelmää koskevan muutoksen myötä ulkotiloissa tapahtuvissa asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen osalta lähikontaktin määritelmä koskisi oleskelua kasvotusten tai fyysistä kontaktia toiseen ihmiseen. Näin ollen ehdotetun muutoksen myötä alueellisesti tai toiminnallisesti rajatuissa ulkotiloissa olisi mahdollista oleskella myös alle kahden metrin etäisyydellä toisista ihmisistä.

Esityksessä mainitulla rajoitussäätelyllä ei pystytä yksin vaikuttamaan koronaviruksen leviämiseen, mutta rajoitukset ovat selvästi olleet tarpeellinen ja välttämätön osa julkisen vallan eri alueille ulottuvien suositusten, rajoitusten ja velvoitteiden muodostamaa keinovalikoimaa. Vaikka yksittäisten rajoitustoimien vaikutusta epidemian kulkuun ja tartuttavuusluvun muutokseen on erittäin vaikeaa tutkia ja määrittää, esimerkiksi juuri ravitsemistoiminnan, liikenteen ja muun elinkeinotoiminnan rajoitusten arvioidaan suojaavan väestöä tartuntataudin leviämiseltä. Juuri kysymyksessä olevia rajoituksia on myös käytetty muissa maissa ja niiden vaikuttavuutta määrittäviä tutkimuksia on jatkossa odotettavissa.

Esitettyjä rajoituksia ei välttämättä käytettäisi koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi. Lain voimassaolon tarkoitus on sen sijaan varmistaa, että rajoitukset voidaan ottaa käyttöön tilanteessa, jossa ilman niitä epidemia leviäisi hallitsemattomasti. Tällaisesta leviämisestä on useita esimerkkejä globaalisti ja uhka tästä on ollut läsnä myös Suomessa. On myös mahdollista, että virusmuunnokset voivat saada aikaan vakavien tautitapausten lisääntymistä ja aiheuttaa sairaala- ja tehohoidon kapasiteetin nopeaakin ylikuormittumista. Kapasiteetin ylikuormittuminen aiheuttaa paitsi koronartartunnan saaneiden hoidon vaarantumisen, myös muista sairauksista kärsivien hoidon viiveitä ja hoidon laadun huomattavaa heikkenemistä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Ehdotetun 58 d §:n lähikontaktin määritelmän muuttamisen vaihtoehtona on, ettei muutosta tehtäisi. Tällöin lähikontaktilla tarkoitettaisiin myös alueellisesti tai toiminnallisesti rajatuissa ulkotiloissa samassa rajatussa ulkotilassa oleskelua alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan. Tämä todennäköisesti ehkäisisi epidemian leviämistä tehokkaammin kuin ehdotettu muutos, mutta asettaisi samalla erilaisissa ulkotiloissa oleskelun suhteen erilaiset velvoitteet: esimerkiksi ravintoloiden terasseilla kahden metrin turvaväliä ei voimassa olevan 58 d §:n 5 momentin perusteella sovellettaisi, mutta erilaisissa alueellisesti tai toiminnallisesti rajatuissa ulkotapahtumissa tulisi 2 metrin turvaväliä noudattaa.

Vaihtoehtona säännösten voimassaolon jatkamiselle on, ettei voimassaoloa jatkettaisi, jolloin niiden voimassaoloaika päättyisi 30.6.2021. Tässä vaihtoehdossa viranomaisten käytössä ei enää kesäkuun jälkeen olisi laajaa keinovalikoimaa covid-19-epidemian leviämisen ehkäise-

miseksi tilanteessa, jossa tartuntamäärät lähtisivät uudelleen kasvuun. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen 19.4. laatiman muistion mukaan syksyllä covid-19-epidemian leviäminen käynnistyy Suomessa uudelleen, mutta epidemian vaikutukset ovat riippuvaisia väestön rokotuskattavuudesta. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arvion mukaan talvikaudella 2021-2022 koronavirustartuntoja voi esiintyä vielä kohtuullisen runsaasti, vaihdellen mahdollisesti alueellisesti ja rokotuskattavuuden mukaan. Lisäksi arvion mukaan talven aikana voi olla useita pienempiä paikallisia epidemia-aaltoja.

Muita toteuttamisvaihtoehtoja on kuvattu laajasti hallituksen esityksissä HE 72/2020 vp, HE 139/2020 vp ja HE 6/2021 vp sekä HE 245/2020 vp ja HE 31/2021 vp jaksossa 5. Muut toteuttamisvaihtoehdot, minkä vuoksi niitä ei tässä käsitellä yksityiskohtaisesti. Vaihtoehtoina on arvioitu erilaisia suosituksia ja itsesäätelyä sekä säätämistä sektorilainsäädännössä esim. terveysdensuojelulaissa.

Pysyvien muutosten valmistelussa myöhemmin tulee arvioida sääntelyn soveltumista myös muihin tartuntatauteihin sekä peilata tartuntatautilainsäädäntöä muun muassa valmiuslainsäädäntöön.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Ulkomailla covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi käytössä olevia keinoja on kuvattu hallituksen esityksissä HE 72/2020 vp, HE 139/2020 vp ja HE 6/2021 vp sekä HE 245/2020 vp ja HE 31/2021 vp jaksossa 5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot.

6 Lausuntopalaute

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi järjestettiin kuulemistilaisuus 27.4.2021. Luonnos hallituksen esityksestä toimitettiin kuulemistilaisuuteen kutsutuille 22.4.2021. Kuulemistilaisuudessa oli mahdollista esittää huomiot luonnoksesta hallituksen esitykseksi ja tämän lisäksi luonnoksesta oli mahdollista antaa kirjallinen lausunto 27.4.2021 mennessä.

Kuulemistilaisuuteen osallistui 27 tahoja. Kuulemistilaisuudessa etukäteen pyydetyn puheenvuoron pitivät liikenne- ja viestintäministeriö, sisäministeriö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Finavia, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri, Liikenne ja viestintävirasto Traficom, Matkailu- ja ravintolapalvelut MaRa, Palvelualojen ammattiliitto PAM, Suomen yrittäjät sekä Tapahtumateollisuus ry.

Kirjallisia lausuntoja saatiin 21 kappaletta. Tartuntatautilaissa tarkoitettujen viranomaisten näkökulmasta määräaikaisten säännösten voimassaolon jatkamista pidettiin pääsääntöisesti perusteltuna, mutta lausunnoissa ilmaistiin myös joitakin täsmennystarpeita määräaikaisten säännösten sisältöihin. Mahdollisten rajoitustoimenpiteiden kohteina olevien toimijoiden edustajat suhtautuivat kriittisesti määräaikaisten säännösten jatkamiseen.

Toimijoiden lausuntopalautteessa tuotiin esiin huolta yrittäjien ja palvelualojen työntekijöiden jaksamisesta ja taloudellisesta tilanteesta, joihin jo voimassaolevat rajoitukset ja niiden mahdollinen jatkaminen vaikuttaisivat merkittävästi. Lausuntopalautteessa tuotiin esille, että tiettyjen eniten toimijoiden toimintaan vaikuttavien rajoitustoimien soveltamiskynnystä tulisi nostaa esimerkiksi lisäämällä ilmaantuvuusluvun lisäksi soveltamisedellytykseksi sairaanhoidossa olevien potilaiden lukumäärä. Lausuntopalautteissa pidettiin tärkeänä, että toimijoiden ennaltaehkäisevät toimet terveysturvallisuuden parantamiseksi otettaisiin nykyistä paremmin huomioon mahdollisia rajoituksia sovellettaessa.

Toimijat toivat lausunnoissaan kuitenkin esille, että rajoitustoimenpiteille voisi olla tarvetta tilanteissa, joissa toimijoiden jo tekemät toimet eivät olisi riittäviä ja epidemia uhkaisi muodostua hallitsemattomaksi. Rajoitustoimenpiteiden osalta katsottiin, että yrittäjille aiheutuvat joustamattomat kiinteät kulut tulisi korvata täysimääräisesti tilanteessa, jossa yritysten toiminta on rajoitustoimenpiteiden vuoksi kannattamatonta.

Lausuntopalautteen osalta viitataan lisäksi hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaista muuttamista (HE 245/2020 vp) saatuun lausuntopalautteeseen, hallituksen esityksestä (HE 6/2021 vp) saatuun lausuntopalautteeseen sekä hallituksen esityksestä (HE 31/2021 vp) saatuun lausuntopalautteeseen.

7 Säännöskohtaiset perustelut

58 a §. *Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikainen rajoittaminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi.* Kesäkuun loppuun 2021 voimassa oleva tartuntatautilain 58 a § perustuu 1.6.2020 voimaan tulleen pykälään, jota muutettiin perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa (HE 139/2020 vp, PeVL 31/2020 vp, StVM 27/2020 vp).

Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan edellä mainitun hallituksen esityksen sekä sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietinnön lisäksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (165/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 6/2021 vp.) kappaleeseen 4.1. Ehdotukset (s. 6).

58 b §. *Ravitsemisliikkeiden valvonta ja rajoitusten edellytysten seuranta.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (165/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 6/2021 vp.) kappaleeseen 4.1. Ehdotukset (s. 9).

58 c §. *Toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 77). Säännöstä muutettiin valiokuntakäsittelyjen pohjalta sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnassa, ja tältä osin viitataan perustelujen osalta myös sosiaali- ja terveystieteiden valiokunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 18).

58 d §. *Asiakkaalle ja osallistujalle tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Ehdotettavalla muutoksella muutettaisiin säännöksen 4 momenttia siten, että alle kahden metrin etäisyys toiseen ihmiseen koskisi lähikontaktin määritelmän osalta ainoastaan sisätiloja.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan turvavälin tarkoituksena on pienentää tartuttavasta henkilöstä alttiin henkilön välittömään läheisyyteen, ja viime kädessä hengitysteihin, päätyvää virusmäärää. Metrin turvaväli pienentää tartuntariskiä, ja kahden metrin turvaväli pienentää riskiä edelleen. Ahtaissa sisätiloissa nämäkään etäisyydet eivät kuitenkaan poista tartuntariskiä. Merkittävää turvavälin kohdalla on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan myös se, ovatko henkilöt kasvokkain, rinnakkain vai esimerkiksi peräkkäin.

Koronavirus tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun sairastunut henkilö yskii tai aivastaa. Nämä pisarat putoavat maahan valtaosin metrin sisällä. Tähän perustuu alkuperäinen turvaväli.

Koronavirus voi tarttua myös ilmajäliteisesti eli pienten aerosolien muodossa. Tämä tarkoittaa, että yskiessä ja puhuessa syntyy suurempien pisaroiden lisäksi myös hyvin pieniä hiukkasia, aerosoleja, jotka voivat jäädä leijumaan ilmaan pidemmäksi aikaa. Tällöin tartunnan voi saada myös kauempaa kuin 2 metrin etäisyydeltä. Ilmajäliteisiä tartuntoja, eli tartuntoja aerosolien välityksellä, on havaittu lähinnä sisätiloissa, joissa on heikko ilmanvaihto. Joissain tapauksissa sairastunut henkilö oli lisäksi hengittänyt voimakkaasti, esimerkiksi laulanut, huutanut tai puhunut koväänisesti. Tarkoilla laboratoriomenetelmillä viruksen perimää (RNA) on voitu löytää 7-8 metrinkin päästä. Näissä tapauksissa kuitenkin lähes poikkeuksetta puuttuu näyttö siitä, pysyykö virus myös aiheuttamaan tartunnan vai onko viruksen pienet RNA-määrät vain löydettävissä herkällä menetelmällä. Ulkotiloissa tartuntariski laskee merkittävästi verrattuna sisätiloihin, joissa ilmanvaihto on puutteellista ja oleskellaan tiiviisti.

Turvavälien osalta on huomioitava muun muassa kyseisen tilan ominaisuudet sekä tilan ilmanvaihto. Kategorinen kahden metrin turvavälisuositus ei palvele kaikkia tiloja, minkä vuoksi sääntelyssä tulisi ottaa huomioon turvavälin sovellettavuus erilaisissa tiloissa. Ehdotettu muutos mahdollistaisi nykyistä paremmin erilaisten ulkotiloissa järjestettävien tapahtumien ja urheilun ja liikuntapalvelujen järjestämisen, sekä niitä koskevien velvoitteiden valvomisen. Vaikka kahden metrin turvaväliä koskevaa etäisyyttä ei ulkotiloissa enää edellytettäisi, tulisi tapahtumissa ja ulkoharrastuksissa kuitenkin noudattaa 58 c §:ssä säädettyjä yleisiä hygieniasäännöksiä. Näin ollen ulkoharrastuksissa ja tapahtumissakin tulisi edelleen järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan. Aluehallintovirastojen määräämät kokoontumisrajoitukset ovat olleet erilaisia eri puolilla Suomea. Määräysten mukaan esimerkiksi tietyn kokoisia yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia on voinut järjestää rajatuissa ulkotiloissa ja sisätiloissa, mikäli tilaisuuksissa noudatettaisiin Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön antamaa ohjetta turvaetäisyyksistä ja hygieniakäytännöistä.

Muilta osin ehdotettavan 58 d §:n perustelujen osalta viitataan hallituksen esityksen HE 245/2020 kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 82) sekä sosiaali- ja terveystoimikunnan mietintöön StVM 1/2021 vp (s. 19). Lisäksi viitataan 58 g §:n muutosta koskevan hallituksen esityksen (HE 31/2021 vp) valiokuntakäsittelyn yhteydessä sosiaali- ja terveystoimikunnan tekemään 58 d §:n muutokseen ja sen perusteluihin sosiaali- ja terveystoimikunnan mietinnössä StVM 7/2021 vp (s. 3).

58 e §. *Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 89).

58 f §. *Matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 91). Säännöstä muutettiin sosiaali- ja terveystoimikunnassa, ja tältä osin viitataan säännöskohtaisten perustelujen osalta lisäksi sosiaali- ja terveystoimikunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 20).

58 g §. *Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen

säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (262/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 31/2021 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 7). Lisäksi viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 94).

58 h §. *Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 101). Säännöstä muutettiin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja tältä osin viitataan säännöskohtaisten perustelujen osalta lisäksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 21).

59 a §. *Valvonta.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 102). Säännöstä muutettiin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja tältä osin viitataan säännöskohtaisten perustelujen osalta lisäksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 21).

59 b §. *Tarkastukset.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 103). Säännöstä muutettiin valiokuntakäsittelyjen pohjalta sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja tältä osin viitataan säännöskohtaisten perustelujen osalta lisäksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 21).

59 c §. *Määräykset ja pakkokeinot.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 104). Säännöstä muutettiin valiokuntakäsittelyjen pohjalta sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja tältä osin viitataan säännöskohtaisten perustelujen osalta lisäksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan 59 d mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 22).

59 d §. *Toimivaltainen viranomaisen kunnassa.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 108). Säännöstä muutettiin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, ja tältä osin viitataan säännöskohtaisten perustelujen osalta lisäksi sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 22).

59 e §. *Oikeus saada tietoja.* Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännös lisättiin sosiaali- ja terveysvaliokunnan toimesta tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettuun lakiin (147/2021). Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintöön (StVM 1/2021 vp. s. 23).

91 §. Päätösten täytäntöönpano. Ehdotettu säännös vastaisi 30.6.2021 saakka voimassaolevan määräaikaisen säännöksen sanamuotoa. Säännöskohtaisten perustelujen osalta viitataan tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annettua lakia (147/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 245/2020 vp.) kappaleeseen 7. Säännöskohtaiset perustelut (s. 112) sekä tartuntatautilain muuttamisesta annettua lakia (165/2021) koskevan hallituksen esityksen (HE 6/2021 vp.) kappaleeseen 4.1 Ehdotukset (s. 10).

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Tartuntatautilain ehdotetussa 58 a §:ssä säädettäisiin useista asetuksenantovaltuuksista. Niiden nojalla annettaisiin nykyiseen tapaan tarkempia säännöksiä ravitsemisliikkeiden yleisistä velvollisuuksista, asiakkaiden sijoittamisesta ja asiakkaiden välisen riittävän etäisyyden ylläpitämisestä ja suunnitelmasta.

Pykälän 2–4 momentissa säädettäisiin myös edelleen niistä edellytyksistä, joiden nojalla valtioneuvoston asetuksessa voidaan säätää liikkeen asiakasmäärän sekä aukiolo- ja anniskeluajan rajoittamisesta.

Tarkoitus on, että asetuksella säädettävät rajoitukset vastaisivat niitä rajoituksia, jotka on säädetty valtioneuvoston asetuksessa ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi (166/2021). Sen lisäksi, että asetuksella voidaan säätää vain tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömiä rajoituksia, valtioneuvoston tulisi myös tarkoin seurata, ovatko 58 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen rajoitusten edellytykset edelleen voimassa, ja tilanteen niin vaatiessa ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin rajoitusten kumoamiseksi tai muuttamiseksi.

9 Voimaantulo

Esityksessä ehdotetaan, että laki tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta tulee voimaan 1.6.2021. Lisäksi ehdotetaan, että laki tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta tulee voimaan 1.7.2021 ja on voimassa 31.12.2021 saakka.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan syksy- ja talvikaudella 2021–2022 koronavirus-tartuntoja voi esiintyä vielä kohtuullisen runsaasti, vaihdellen mahdollisesti alueellisesti ja rokotuskattavuuden mukaan. Pienempiä paikallisia epidemia-aaltoja voi talven aikana olla useita, eikä laajojakaan epidemioita voida poissulkea.

Koska nykytiedon perusteella rokotus todennäköisesti antaa hyvän suojan myös Suomessa nyt esiintyvien muuntovirusten aiheuttamia vakavia tautimuotoja vastaan, vaikutuksen sairaalahoiton kuormitukseen voidaan olettaa jäävän pieneksi. On kuitenkin mahdollista, että virus voi jatkossa muuttua siten, että nyt käytössä olevien rokotteiden teho hiipuu ennakoitua nopeammin.

Edellä mainituista syistä on tärkeä, että mahdollisesti kevään ja kesän aikana purettaviin rajoituksiin voidaan nopeasti palata. Epidemian leviämistä on myös jatkossa pyrittävä estämään mahdollisimman tehokkaasti, riittävän ennakoivasti, nopeasti ja mahdollisimman pienin viivein.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan näistä syistä tartuntatautilain väliaikaisten säännösten voimassaoloa tulisi jatkaa vuoden 2021 loppuun saakka.

10 Toimeenpano ja seuranta

Koronavirusepidemian torjuntaan tähtäävän Suomen hybridistrategian vaikuttavuutta seurataan epidemiologisten, lääketieteellisten ja toiminnallisten mittareiden avulla. Tavoitteena on, että monipuolisia mittareita seuraamalla epidemiatilanteen mahdollisiin muutoksiin voidaan tarvittaessa reagoida.

Lain toimeenpanoa ja siitä aiheutuvia lisämääräraharapeita viranomaisille sekä vaikutuksia yhteiskunnan eri osa-alueille on tarkoitus seurata osana käynnissä olevaa työtä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi valtioneuvoston tasolla.

Lain toimeenpanoa sekä muutoksen tavoitteen ja tarkoituksen toteutumista ja sen vaikutuksia seurataan aluetasolla sekä osana käynnissä olevaa työtä covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi valtioneuvoston tasolla.

Lisäksi sosiaali- ja terveysministeriö ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos tuottavat kerran viikossa tilannearvion epidemian tilasta sekä valtakunnallisesti että alueellisesti. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos kokoaa erikseen viikoittain ministeriölle lausunnon alueellisesta covid-19-epidemian vaiheesta koskien asetusta ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikaisesta rajoittamisesta tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Sosiaali- ja terveysministeriö tarkastelee näiden tietojen pohjalta ravitsemistoiminnan rajoitusten voimassaolon välttämättömyyttä ja valmistelee tarvittaessa asianmukaiset ehdotukset valtioneuvoston käsiteltäviksi.

11 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Säännökset, joiden voimassaoloa esitetään jatkettavaksi, on säädetty perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 44/2020 vp, PeVL 31/2020 vp).

Säännökset ovat merkityksellisiä erityisesti perustuslain 7 § (Oikeus elämään sekä henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen), 9 § (Liikkumisvapaus), 10 § (Yksityiselämän suoja), 11 § (Uskonnon ja omantunnon vapaus), 13 § (Kokoontumis- ja yhdistymisvapaus), 15 § (Omaisuuksien suoja), 16 § (Sivistykselliset oikeudet), 18 § (Oikeus työhön ja elinkeinovapaus), 19 § (Oikeus sosiaaliturvaan) sekä 22 § (Perusoikeuksien turvaaminen) kannalta. Hallituksen esityksessä laiksi tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (HE 245/2020 vp) on kuvattu sääntelyn suhdetta perustuslakiin (s. 113-141). Tässä esityksessä ei toisteta kyseisiä säätämisperusteluja, vaan viitataan aiempaan hallituksen esitykseen sekä sitä koskevaan perustuslakivaliokunnan lausuntoon (PeVL 44/2020 vp). Ravintoloita koskevan sääntelyn osalta viitataan hallituksen esitysten HE 6/2021 vp jaksoon 10 sekä HE 31/2021 vp jaksoon 10.

Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan (PeVL 10/2021 vp), että väestön terveyden ja ihmisten elämän suojeleminen on epäilemättä perusoikeusjärjestelmän kannalta erittäin painava peruste. Valiokunnan mukaan myös terveydenhuoltojärjestelmän toimintakyvyn säilyttäminen nyt meneillään olevan koronavirusepidemian aikana on perusoikeusjärjestelmän näkökulmasta erittäin painava peruste, jolla on yhteys perustuslain 7 §:n 1 momentin julkisen vallan velvollisuuden turvata jokaisen oikeus elämään ja turvata myös pandemian oloissa jokaiselle riittävät terveyspalvelut sekä edistää väestön terveyttä (perustuslain 19 §:n 3 momentti). Tällainen peruste oikeuttaa valiokunnan mukaan poikkeuksellisen pitkälle meneviä, myös ihmisten perusoikeuksiin puuttuvia viranomaistoimia (ks. esim. PeVM 2/2020 vp, s. 5, PeVM 3/2020 vp, s. 3, PeVM 7/2020 vp, s. 4).

Perustuslakivaliokunta kiinnitti arvioidessaan mainittuja tartuntatautilain säännöksiä erityistä huomiota siihen, että esityksessä omaksuttu perusratkaisu sitoa ehdotettujen viranomaisten toimivaltuuksien sekä niiden merkitsemien velvoitteiden ja perusoikeusrajoitusten asettaminen vaiheistetuksi epidemian perustaso-, kiihtymis- ja leviämisvaiheisiin oli valiokunnan koronaepidemiaan liittyvässä käytännössä omaksutun välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden näkökulmasta lähtökohtaisesti perusteltu ja asianmukainen (PeVL 44/2020 vp). Valiokunta toisti arviotonsa käsitellessään hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta (HE 31/2010 vp) ja totesi edelleen, että muun muassa tilojen sulkemista koskevan päätöksen voimassaolo on edelleen ajallisesti ja alueellisesti rajattu vain välttämättömään (PeVL 10/2021 vp kohdat 7-8).

Perustuslakivaliokunta piti säätämisyjärjestyskysymyksenä muun ohella lain voimassaoloaikaa ja sääntelyä täydennettiin tältä osin sosiaali- ja terveysvaliokunnassa siten, että lain ehdotettiin olevan voimassa kuluvan vuoden kesäkuun loppuun saakka.

Perustuslakivaliokunta on koronaepidemian aikana kiinnittänyt muutoinkin erityistä huomiota rajoitusten voimassaoloaikaan. Valiokunta on korostanut, että sääntelyn voimassaolo on myös ajallisesti rajattava välttämättömään (PeVL14/2020 vp, s. 6).

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota samanlaisiin seikkoihin myös ravitsemistointia koskevien rajoitusten säätämisen yhteydessä, Kun rajoituksia oli sovellettu samanlaisina eri alueilla kesän ja syksyn 2020 aikana, valiokunta korosti ja edellytti, että säännöksiin tulee lisätä laintasoinen perussäännös siitä, että rajoitusten on oltava välttämättömiä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi tietyllä alueella. Rajoitustoimenpiteistä oli myös säädetty erityyppisten ravitsemisliikkeiden osalta eriytetysti siten, että rajoitukset ovat välttämättömiä juuri niissä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännökset täyttävät sosiaali- ja terveysvaliokunnan tuolloin tekemien muutosten johdosta nämä edellytykset (PeLV 31/2020 vp, StVM 27/2020 vp). Valiokunta piti mahdollisena aiempaa suurempien välttämättömien rajoitusten säätämistä tavallisena lakina keväällä 2021, koska arviointitilanne poikkesi aikaisemmasta tilanteesta (PeVL 9/2021 vp).

Edellä jaksossa 9 on kuvattu Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntijanäkemyksensä sääntelyn voimassaoloajan kestosta, johon hallitus yhtyy. Säännöksistä 58 c § toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi sekä 58 e § henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi olisivat sovellettavissa suoraan lain nojalla. Esityksen 58 d §:n asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi, 58 f §:n matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi sekä 58 g § tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi soveltaminen edellyttäisi viranomaispäätöstä. Päätöksenteon edellytyksistä säädetään kunkin valtuuden osalta erikseen laissa ja tehtävän viranomaispäätöksen on oltava välttämätön covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Vastaava viranomaispäätöksenteon mekanismi sisältyy perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella säädettyyn toistaiseksi voimassaolevaan tartuntatautilain 58 §:ään. Sen mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, tietyt tiloja voidaan sulkea ja väkeä kokoavia tilaisuuksia kieltää viranomaispäätöksin. Edellytyksenä on, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi.

Viitaten Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntija-arvioon tarpeesta varmistaa, että viranomaisilla on käytettävissään oikea-aikaiset ja riittävän ennakoivat keinot koronavirusepidemian leviämisen estämiseksi myös syksyllä 2021, sääntelyn voimassaolon jatkamista pidetään

välttämättömänä. Jos sääntelyn voimassaolo päättyisi kokonaan 30.6.2021, viranomaisilla ei olisi mahdollisuutta oikeudellisesti sitovalla tavalla rajoittaa epidemian leviämistä ravintola- ja muussa elinkeino- sekä harrastustoiminnassa muutoin kuin voimassaolevan 58 §:n nojalla. Keinovalikoiman puuttuminen voisi mahdollisessa epidemian leviämisen ja kiihtymisvaiheessa vaarantaa sekä ihmisten hengen ja terveyden että terveydenhuollon kantokyvyn, sillä viranomaisten käytössä ei olisi riittävästi ennakollisia, oikea-aikaisia ja tehokkaita toimia covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi. Keinovalikoiman käyttöönotto edellyttäisi tällaisessa tilanteessa uusien säännösten säätämistä, joka voisi nopeimmillaankin viedä useita viikkoja. Näiden viikkojen aikana epidemia olisi saattanut jo levitä merkittävästi ennen kuin riittäviä keinoja voitaisiin ottaa jälleen käyttöön –tällöin pahimmassa tapauksessa terveydenhuollon kantokyky olisi saattanut useilla alueilla jo vaarantua ja ylikuormittua, mikä epidemian lisäksi saattaisi osaltaan aiheuttaa uhan ihmisten hengelle ja terveydelle.

Koska myös sääntelyn oikeasuhtaisuuden näkökulmasta on perusteltua, että lievemmat keinot ovat täysimääräisesti käytössä ennen voimakkaampia rajoitustoimia, on perusteltua, että myös suoraan lain sovellettavat vaikutuksiltaan melko vähäisiä hygieniatoimia koskevat säännökset ovat edelleen voimassa myös 1.7.2021 alkaen (ks. HE 245/2020 vp s. 119-120).

Valtioneuvosto ryhtyy tarvittaviin lainsäädäntötoimiin, jos edellytyksiä sääntelyn voimassaololle ei enää olisi.

Ehdotetun 58 d §:n lähikontaktin määritelmän muutoksella turvataan osaltaan elinkeinonharjoittajien yhdenvertaista kohtelua tilanteessa, jossa erityyppisiin ulkotiloihin on samankaltaisesta tartuntariskistä huolimatta sovellettu erilaisia rajoitustoimia. Muutoksen myötä asiakkaille ja osallistujille tarkoitetuissa alueellisesti tai toiminnallisesti rajatuissa ulkotiloissa olisi mahdollista järjestää toimintaa tai tapahtumia ilman, että toiminnanharjoittajan tulisi varmistaa osallistujien kahden metrin turvaväli toisiinsa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan tartuntariski laskee merkittävästi ulkotiloissa verrattuna sisätiloihin, joissa ilmanvaihto on puutteellista ja oleskellaan tiiviisti.

Voimassa oleva 58 d §:n lähikontaktin määritelmä ei kata esimerkiksi ravintoloiden terasseja, minkä johdosta erilaisiin ulkotiloissa tapahtuvia toimintoja on samanlaisesta tartuntariskistä huolimatta arvioitu eri tavalla. Ulkona järjestettävä harrastustoiminta, urheilu- ja muut tapahtumat on tullut järjestää kahden metrin etäisyysvaatimusta noudattaen, mikä on käytännössä aiheuttanut sen, ettei tällaista toimintaa ja tilaisuuksia ole voitu järjestää. Oikeasuhtaisuuden näkökulmasta on perusteltua, että ulkotiloissa tapahtuvassa toiminnassa lähikontaktilla tarkoitetaan kasvojen olemista sekä fyysistä kontaktia toiseen henkilöön. Tällä tavoin on mahdollista järjestää ulkotapahtumia terveysturvallisesti noudattaen 58 c §:n mukaisia yleisiä hygieniavelvoitteita sekä noudattamalla 58 d §:n nojalla annettua päätöstä.

Perustuslakivaliokunta arvioi ehdotettavan sääntelyn pohjana olevien tartuntatautilain 58 c-58 h §:n säätämisen yhteydessä, että valtiosääntöoikeudellisista syistä on perusteltua säätää kohdullisesta kompensatiosta elinkeinonharjoittajille näille kunnan tai aluehallintoviraston tekemästä tilojen sulkemispäätöksestä aiheutuvista taloudellisista menetyksistä erityisesti silloin, kun rajoitus kestää pidemmän ajan kuin yhden sulkemispäätöksen enimmäisajaksi säädetyin 14 vuorokauden ajan (PeVL 44/2020 vp). Yrityksille aiheutuneita kustannuksia korvataan yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain (508/2020 mukaisesti). Laki on voimassa 31.12.2021 saakka.

Voimassaoloaika

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan (PeVL 44/2020 vp) katsonut, että covid-19-epidemian leviämisen ehkäisemiseksi säädettävien rajoitustoimenpiteiden voimassaolo on ajallisesti rajattava vain välttämättömään. Loppuvuoden epidemiatilannetta ei voida tässä vaiheessa ennustaa riittävän tarkasti, jotta voimassaolon jatkamisen osalta olisi täysin aukottomasti osoitettavissa niiden voimassaolon välttämättömyys vielä joulukuussa 2021. On kuitenkin otettava huomioon, että voimakkaammin perusoikeuksiin puuttuvien säännösten soveltamiskynnys on korkea, jolloin säännösten voimassaolo ei itsessään merkitse rajoitustoimenpiteiden käyttöönottoa. Mikäli epidemiatilanne pysyisi syksyllä ja talvella 2021 maltillisena, ei voimakkaasti rajoittavia toimenpiteitä voitaisi ottaa käyttöön, sillä niiden käyttöönotto edellyttää epidemian kiihtymis- ja leviämisvaiheen lisäksi sitä, että toimenpiteet ovat välttämättömiä epidemian leviämisen ehkäisemiseksi.

Päätöksiä tekevillä viranomaisilla on myös velvollisuus arvioida mahdollisen rajoittavan päätöksen suhdetta perusoikeuksiin. Viranomaisella on päätöstä tehdessään velvollisuus arvioida päätöksen oikeasuhtaisuutta ja välttämättömyyttä suhteessa päätöksen tavoitteeseen ja päätöksellä suojeltaviin oikeushyviin. Tämä osaltaan turvaa sen, ettei laissakaan säädetyjä perusoikeuksiin puuttuvia toimivaltuuksia voida käyttää ilman asiallisia ja välttämättömiä perusteita.

Nyt ehdotettujen määräaikaisten säännösten voimassaoloajaksi on esitetty kuutta kuukautta. Voimassaoloajan rajoittaminen kuuteen kuukauteen on perusteltua, sillä mahdollisessa epidemiatilanteen pahenemisvaiheessa nyt ehdotetuilla toimivaltuuksilla voidaan todistetusti nopeasti ja tehokkaasti ehkäistä epidemian leviämistä ja näin turvata ihmisten henkeä, terveyttä sekä terveydenhuollon kantokykyä. Säännösten soveltamiskynnys on korkea, minkä vuoksi perusoikeuksiin puuttuvia rajoitustoimenpiteitä ei voida ottaa käyttöön, mikäli epidemiatilanne ei sitä mahdollistaisi: näin ollen perusoikeuksiin puuttuvia toimenpiteitä ei edes epidemian perustalla voitaisi tehdä, vaikka säännökset olisivatkin voimassa joulukuun 2021 loppuun saakka.

Esityksen tarkoituksena ei ole, että esitetyt rajoitukset käytettäisiin varmuudella covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Esityksen tavoitteena on sen sijaan varmistaa, että rajoituksia voidaan ottaa käyttöön siinä mahdollisessa tilanteessa, jossa rajoitukset ovatkin välttämättömiä. Kuten maaliskuussa uhkasi Suomessa käydä ja kuten useassa maassa on jo käynyt, juuri virusmuunnokset voivat saada aikaan vakavien tautitapausten lisääntymistä ja aiheuttaa sairaala- ja tehohoidon kapasiteetin nopeaakin ylikuormittumista. Kapasiteetin ylikuormittuminen aiheuttaa paitsi koronatartunnan saaneiden hoidon vaarantumisen, myös muista sairauksista kärsivien hoidon viiveitä ja hoidon laadun huomattavaa heikkenemistä.

Voimassaolon jatkaminen vuoden loppuun on oikeasuhtaista, sillä toimenpiteiden käyttöönotto edellyttää korkean ilmaantuvuusluvun lisäksi sitä, että toimenpiteet ovat välttämättömiä epidemian leviämisen ehkäisemiseksi. Oikeasuhtaisuuden osalta huomionarvoista on myös se, että voimassaolon jatkamisella ei ole merkittäviä itsenäisiä oikeusvaikutuksia perusoikeuksiin tilanteessa, jossa epidemiatilanne pysyisi maltillisena, sillä perusoikeuksia rajoittavia toimia ei voitaisi ottaa käyttöön. Sen sijaan tilanteessa, jossa epidemia yllättäen pahenisi tai tulisi uusia virusvariantteja, jotka aiheuttaisivat merkittävän uuden uhan ihmisten hengelle ja terveydelle, tarvittaisiin nopeasti keinoja epidemian leviämisen ehkäisemiseksi ja muiden perusoikeuksien turvaamiseksi. Tällöin ihmisten hengen ja terveyden suojeleminen sekä riittävästä terveydenhuollon palveluista huolehtiminen edellyttäisi viranomaisilta nopeita, ennakoivia ja riittäviä toimia epidemian leviämisen ehkäisemiseksi, joita ei olisi käytössä, mikäli voimassaoloaikaa ei jatkettaisi. Näin ollen perusoikeuksien turvaamisenkin näkökulmasta on perusteltua jatkaa säännösten voimassaoloa 31.12.2021 saakka.

Voimassaolon jatkamista 31.12.2021 saakka on myös pidettävä välttämättömänä, sillä maailmalta on nähtävissä jo esimerkkejä tilanteista, joissa covid-19-epidemia on lähtenyt räjähdysmäisesti kasvuun sen jälkeen, kun epidemia ensin on laantunut ja rajoitustoimia on purettu. Tämä osoittaa, että paranevasta tautitilanteesta huolimatta tartuntamäärät voivat lähteä yllättäen uudelleen kasvuun ja epidemiatilanne voi pahentua lyhyessä ajassa merkittävästi. Covid-19-virus on myös muuntautunut ja viruksen variantteja on maailmalla ja Suomessakin ilmennyt jo useita. Uudet muuntautuneet covid-19-virukset voivat tarttua alkuperäistä virusta nopeammin ja tehokkaammin, mikä osaltaan aiheuttaa myös paranevassa tautitilanteessa merkittävän uhan ihmisten hengelle ja terveydelle.

Tartuntatautilain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja. Näin ollen tartuntatautilain tarkoittamien toimenpiteiden tulisi lähtökohtaisesti olla ennakoivia, jotta epidemian leviämistä voitaisiin tehokkaasti estää ja samalla suojella parhaalla mahdollisella tavalla ihmisten henkeä, terveyttä sekä terveydenhuollon palvelujen riittävyyttä. Näin ollen tilanteessa, jossa covid-19-epidemia on edelleen maailmanlaajuisesti merkittävä uhka ihmisten hengelle ja terveydelle ja tilanteessa, jossa uusia virusmuunnoksia löydetään edelleen, on välttämätöntä, että viranomaisilla on laissa säädettyjä keinoja epidemian leviämisen ehkäisemiseen, mikäli epidemiatilanne Suomessa pahenisi uudelleen. Tällä tavoin voidaan ennakoivasti ja oikea-aikaisesti ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin ihmisten hengen ja terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi. Ennakoivat ja oikea-aikaiset toimet voivat pelastaa ihmishenkiä.

Lyhyeksi määräajaksi säädettyjä rajoituksia on jouduttu useasti uusimaan, koska epidemia on kestänyt jo yli vuoden. Epidemian kestosta ei voida vielä sanoa mitään varmaa ja esityksen voimassaoloajan arvioiminen liittyykin erilaisten riskien sekä etujen ja haittojen punnintaan. Jos arvioinnissa painotetaan sitä, että valtioneuvostolla ja viranomaisilla on mahdollisuus reagoida nopeasti epidemian mahdolliseen pahenemiseen, riittävän vaikuttavien rajoitusmahdollisuuksien tulisi olla voimassa ainakin siihen saakka, että lainsäädännön tarpeellisuus voidaan eduskunnassa syksyllä 2021 uudelleen arvioida.

Edellä mainituilla perusteilla lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyksityksessä. Esityksestä olisi kuitenkin aiheellista hankkia perustuslakivaliokunnan lausunto.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tartuntatautilain (1227/2016) 58 d §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa
147/2021, seuraavasti:

58 d §

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

---

Lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

- 1) oleskelua kasvotusten tai samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai
  - 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 .

2.

Laki

tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti tartuntatautilain (1227/2016) 91 §:n 1 momentti ja
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 58 a – h ja 59 a – 59 e seuraavasti:

58 a §

Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikainen rajoittaminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Sen lisäksi, mitä elintarvikelaissa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä säädetään, majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 1 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetun ravitsemistoiminnan harjoittajan on huolehdittava yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamisesta sekä siitä, että asiakkailta on mahdollisuus käsien puhdistamiseen, ja annettava asiakkaille riittävän etäisyyden ylläpitämistä ja käsien puhdistamista koskevat toimintaohjeet. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamisesta, käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä sekä asiakkaille annettavien toimintaohjeiden antamisesta.

Ravitsemistoiminnan harjoittajien tulee huolehtia siitä, että asiakkaiden saapuminen ja oleskelu järjestetään yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi riittävän väljästi, asiakaspaikat sijoittuvat riittävän etäälle toisistaan ja tartuntariski pidetään ravitsemisliikkeen toiminnassa mahdollisimman pienenä. Jos yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin tietyillä alueilla sijaitsevien ravitsemisliikkeiden asiakkaiden saapumiseen ja oleskeluun, asiakaspaikkojen sijoittamiseen sekä asiakkaiden puhetta peittävän äänentoiston käyttämisen ja musiikin soittamisen rajoittamiseen liittyvistä velvoitteista sekä sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärään liittyvistä vaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa sellaisten ravitsemisliikkeiden, joiden pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota yleisölle maksusta elintarvikelaissa tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetussa elintarvikehuoneistossa alkoholi-juomia, asiakasmäärää enintään 67 prosenttia ravitsemisliikkeen suurimmasta asiakas- tai henkilömäärästä, joka on mainittu tilaa tai sen osaa koskevassa alkoholilain (1102/2017) 18 §:ssä tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetussa anniskeluluvassa tai, jos ravitsemisliikkeellä ei ole anniskelulupaa, rakennusten paloturvallisuudesta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 b §:n nojalla ja rakennuksen käyttöturvallisuudesta mainitun lain 117 d ja 117 k §:n nojalla annettujen säännösten tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön mukaisesti hyväksytyssä rakennussuunnitelmassa. Muiden ravitsemisliikkeiden asiakasmäärää voidaan rajoittaa enintään 50 prosenttia edellä tarkoitetuissa säännöksissä tarkoitettua suurimmasta asiakas- tai henkilömäärästä. Jos ravitsemisliikkeen pääasiallinen ravitsemistoiminta eri ajankohtina vaihtelee, sovelletaan sen toimintaan kunakin ajankohtana sitä rajoitusta, johon sen ravitsemistoiminta kyseisenä ajankohtana liittyy. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista asiakasmäärien rajoituksista ja niiden kohdentumisesta.

Ravitsemisliikkeen on lyhennettävä aukiolo- ja anniskeluaikaa, jos se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi eivätkä ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamistoimenpiteet, hygieniaohjeet, asiakaspaikkojen järjestely ja muut toimenpiteet ole

riittäviä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tässä momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä antaa tarkempia säännöksiä ravitsemisliikkeen aukioloa kello 18:n ja 5:n välisenä aikana ja anniskelua kello 17:n ja 9:n välisenä aikana koskevista rajoituksista sekä siitä, millaisissa ravitsemisliikkeissä kyseisiä rajoituksia on noudatettava.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asiakasmäärän rajoitus saa ravitsemisliikkeessä, jonka pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota alkoholijuomia, olla suurempi kuin 50 prosenttia ja muussa ravitsemisliikkeessä suurempi kuin 25 prosenttia ja 3 momentissa tarkoitettu rajoitus saa koskea aukioloaikaa ennen kello 23:a ja anniskeluaikaa ennen kello 22:ta vain, jos tartuntataudin leviämisen estäminen on valtakunnallisesti epidemian nopean kiihtymisen tai muuntu- neen viruksen leviämisen uhan vuoksi välttämätöntä ja alueella todetaan muuntu- neen viruksen väestöleviämistä tai tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Edellä 2–4 momentin nojalla säädettyjen rajoitusten on oltava välttämättömiä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi niillä alueilla ja ravitsemisliikkeissä, joita ne koskevat.

Ravitsemistoiminnan harjoittajan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa toimintaansa ja sisä- ja ulkotilojensa käyttöön säädetyt velvollisuudet ja rajoitukset. Suunnitelma on pyynnöstä esitettävä aluehallintovirastolle ja majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 11 §:ssä tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettua valvontaa suorittavalle poliisille. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä liikkeessä asiakkaiden nähtävillä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset velvoitteiden ja rajoitusten toteuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, ei koske majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöstöravintolatoimintaa eikä ruoan tai juoman myymistä ravitsemisliikkeestä muualla nautittavaksi.

Mitä 3 momentissa säädetään aukioloaikojen rajoituksista, ei koske Suomen ja ulkomaiden välillä tai ulkomailla kulkevassa vesi- tai ilma-aluksessa eikä polttonesteiden jakeluaseman yhteydessä toimivia ravitsemisliikkeitä.

58 b §

Ravitsemisliikkeiden valvonta ja rajoitusten edellytysten seuranta

Aluehallintovirasto valvoo 58 a §:ssä ja sen nojalla säädettyjen velvoitteiden ja rajoitusten noudattamista. Jos velvoitteiden tai rajoitusten noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkoh- tia, aluehallintovirasto voi antaa ravitsemisliikkeelle määräyksen niiden korjaamisesta. Mää- räystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritet- tava. Jos puutteita ei ole korjattu asetetussa määräajassa tai jos velvoitteita on rikottu olennai- sesti, aluehallintovirasto voi määrätä ravitsemisliikkeen ravitsemistoiminnan välittömästi kes- keytettäväksi ja liikkeen pidettäväksi suljettuna asiakkailta enintään yhden kuukauden ajaksi.

Poliisin on tarvittaessa annettava aluehallintoviraston pyynnöstä virka-apua valvonnan ja 1 momentissa tarkoitettujen ravitsemisliikkeen sulkemisen toimeenpanemiseksi.

Valtioneuvoston on tarkoin seurattava, ovatko 58 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettujen rajoitus- ten edellytykset edelleen voimassa. Jos edellytykset eivät enää täyty, on valtioneuvoston viipy- mättä ryhdyttävä toimenpiteisiin 58 a §:n ja siihen liittyvien säännösten kumoamiseksi. Jos 58 a §:n 2–4 momentin nojalla säädetyt rajoitukset eivät enää ole välttämättömiä joillain alueilla tai säädettyssä laajuudessa, valtioneuvoston on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin valtioneu- voston asetuksen muuttamiseksi.

58 c §

Toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitettujen toimijain on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

- 1) asiakkaille ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;
- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitettujen toimijain tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Edellä tässä pykälässä säädetty velvollisuudet koskevat seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoi-
minnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa
lainsäädännössä tarkoitettujen ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Tässä pykälässä säädetty velvollisuudet eivät kuitenkaan koske yksityis- tai perhe-elämän pii-
riin kuuluvaa toimintaa.

Tässä pykälässä säädetty velvollisuudet eivät saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin pal-
veluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eivätkä ne saa estää
virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Asemien, terminaalien ja muiden vastaavien sisätilojen ja rajattujen ulkotilojen, joissa mat-
kustajat nousevat liikennevälineeseen tai poistuvat siitä, hallinnasta vastaavien toimijoiden on
yhdessä liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitettujen kuljetuspalvelun ja 3
kohdassa tarkoitettujen liikennepalvelun sekä Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädän-
nössä tarkoitettujen palveluiden tarjoajien kanssa huolehdittava covid-19-taudin leviämisen eh-
käisemiseksi tehtävistä järjestelyistä, joilla ohjataan matkustajia liikennevälineeseen siirtymi-
sessä ja sieltä poistumisessa. Tässä pykälässä säädettyjä velvollisuuksia ei sovelleta henkilölii-
kenteen liikennevälineiden matkustamiseen tarkoitettujen tilojen käyttöön. Henkilöliikennettä
koskevista toimenpiteistä covid-19-taudin leviämisen estämiseksi säädetään 58 e §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsien puhdistamismahdol-
lisuuden järjestämisestä, asiakkaille ja osallistujille annettavien toimintaohjeiden antamisesta
sekä tilojen ja pintojen puhdistamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös asemien, terminaalien
ja muiden näihin rinnastettavien tilojen hallinnasta vastaaville ja 58 e §:ssä tarkoitetuille liiken-
teen palveluntarjoajille tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien yksityis-
kohdista liikenteen asemilla, terminaaleissa ja muissa näitä vastaavissa sisätiloissa sekä 6 mo-
mentissa säädetystä matkustajien ohjaamisesta.

58 d §

*Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviä-
misen estämiseksi*

Jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautiin torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa velvoitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, joilta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;

2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietynä ajankohtana.

3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

1) oleskelua kasvotusten tai samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai

2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoi-
minnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa tai Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädän-
nössä tarkoitettujen ravitsemistotoiminnan harjoittajat;

2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;

3) kunnat ja kuntayhtymät;

4) uskonnolliset yhdyskunnat;

5) julkisoikeudelliset laitokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan ja tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän, jolla on toimipaikka Suomessa tai joka on muuten Suomen oikeudenkäytön piirissä tai jonka liikennöimän palvelun lähtö- tai saapumisaikapaikka on Suomessa tai jonka palvelu kulkee Suomen kautta, on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava siitä, että:

1) liikennevälineen matkustajien käyttöön tarkoitetut tilat ja pinnat puhdistetaan säännöllisesti ja puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään riittävän hygieniatason saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi sekä siitä että muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä noudatetaan; ja

2) matkustajille tarjotaan mahdollisuus riittävän hygieniatason ylläpitämiseen liikennevälineessä sekä annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista, kasvosuojusten käyttämistä ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä liikennevälineessä koskevat toimintaohjeet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien yksityiskohdista.

58 f §

Matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 e §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen, jolla rajoitetaan mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän suurinta sallittua matkustajamäärää, joka voidaan ottaa liikennevälineeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle alueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto saa päätöksellään velvoittaa rajoittamaan matkustajamäärää enintään puoleen siitä suurimmasta matkustajamäärästä, joka on sallittua ottaa liikennevälineeseen. Päätös saa koskea vain liikennevälineitä, joita käytetään yli 10 henkilön samanaikaiseen kuljetukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöstä tehdessään ja matkustajamäärän rajoitusta arvioiessaan otettava huomioon:

1) tartuntojen ilmaantuvuus alueilla, joilla liikennöinti pääosin tapahtuu ja joista matkustajia voidaan ottaa kyytiin;

2) mahdollisuudet välttää matkustajien välisiä lähikontakteja ottaen huomioon kuljetuksen kesto, liikennevälineen rakenne, mahdollisuus matkustajien osastointiin, istuma- ja seisomapaikkojen määrä sekä muut seikat, jotka vaikuttavat matkustajien sijoittumiseen liikennevälineessä; ja

3) kuljetuspalvelun tarjoajien tai näiden toimeksiannoista toimivien liikennöitsijöiden 58 e §:n mukaisesti toteuttamat toimenpiteet matkustajien välisten lähikontaktien rajoittamiseksi, 24

§:n mukaisesti mahdollisten altistuneiden jäljittämiseksi tarvittavien tietojen saatavuuden varmistaminen henkilökohtaisen paikkavarauksen perusteella, kasvusojusten käyttäminen ja muut alueellisesti käytössä olevat keinot taudin leviämisen estämiseksi.

Tämän pykälän nojalla annettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 58 e §:ssä tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän on selkeästi havaittavilla ja valvottavilla järjestelyillä varmistettava matkustajamäärän rajoittaminen päätöksessä määrätyn mukaiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos edellytykset päätöksen voimassaoloon eivät enää täyty.

58 g §

Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämiseksi erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 50;

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella; ja

3) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan joltavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävästi lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyuden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava sijaintialueensa kunnille ja aluehallintovirastolle 2 momentissa tarkoitetun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua huvi- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;

2) yleiset saunat sekä uimahallien, maauimaloiden ja kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;

3) tanssipaikat sekä kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin tai muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;

- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;
- 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä tehtäessä on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattiturheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 4 momentissa tarkoitetuista toiminnasta ja tiloista.

58 h §

Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos kunnan tartuntatautiin torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto on tehnyt 58 d §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöksen, asiakkaille tai osallistujille tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan ja niitä toiminnassaan käyttävän toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset.

Edellä 58 c §:n 6 momentissa tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan tahon ja kuljetus- tai liikennepalvelun palveluntarjoajan on yhteistyössä laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten ne toteuttavat mainitussa momentissa tarkoitettuja velvoitteita. Palveluntarjoajan on liitettävä suunnitelma osaksi liikenteen palveluista annetun lain 18, 18 a, 58, 66 tai 129 §:n tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön nojalla laatimaansa suunnitelmaa.

Tässä pykälässä tarkoitettu suunnitelma on pyynnöstä esitettävä kunnalle, aluehallintovirastolle ja Liikenne- ja viestintävirastolle. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä tilassa asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien nähtävillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitettua suunnitelman sisällöstä ja laatimisesta.

59 a §

Valvonta

Aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan 58 §:ssä, 58 c §:n 1 ja 2 momentissa, 58 d ja 58 g §:ssä sekä 58 h §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto ja kunta valvovat 58 c §:n 6 momentissa, 58 e ja 58 f §:ssä sekä 58 h §:n 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Kunnan, aluehallintoviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä yhteistyötä valvoessaan tämän lain noudattamista.

Poliisi valvoo 58 ja 58 d §:n nojalla annettujen päätösten sekä 58 c §:n 2 momentissa asetettujen velvoitteiden noudattamista yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltämisen sekä yleisö- ja ihmismäärää ja etäisyyksien ylläpitoa koskevien velvollisuuksien ja rajoitusten osalta.

59 b §

Tarkastukset

Aluehallintovirasto, kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto saavat tarkastaa 59 a §:n nojalla valvomansa toimijan tämän lain mukaisen toiminnan sekä toiminnassa käytettävät tilat.

Tarkastaja on päästettävä niihin toimipaikan tiloihin, joita velvollisuudet tai rajoitukset koskevat. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain 39 §:ää. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tarkastuksessa ulkopuolista asiantuntijaa liikenteen palveluista annetun lain 196 §:n 4 ja 5 momentissa säädetyllä tavalla.

Kunnan terveydensuojelulain (763/1994) 7 §:n ja elintarvikelain 32 §:n nojalla toimivaltaiset viranomaiset saavat mainittujen lakien nojalla tekemiensä tarkastusten yhteydessä tarkastaa tämän lain mukaisten velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamisen. Näiden viranomaisten oikeudesta asettaa määräyksiä ja pakkokeinoja säädetään 59 d §:n 1 ja 2 momentissa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettut viranomaiset sekä 59 d §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomainen saavat suorittaa tarkastuksen myös aluehallintoviraston tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä.

59 c §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos 58 c §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen niiden korjaamisesta. Jos 58 c §:n 6 momentissa tai 58 e §:ssä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, määräyksen niiden korjaamiseksi voi antaa kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen 58, 58 d tai 58 g §:n sekä Liikenne- ja viestintävirasto ja kunta 58 f §:n nojalla tehdyn päätöksen noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjaamisesta. Aluehallintovirasto ja kunta voivat lisäksi määrätä 58 h §:n 1 momentissa sekä Liikenne- ja viestintävirasto 58 h §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjattavaksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräystä annettaessa on asetettava puutteen tai epäkohdan ja toiminnan, jota määräys koskee, luonteeseen nähden kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu asetetussa määräajassa ja jos velvoitteita on rikottu olennaisesti, kunta, aluehallintovirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat määrätä kyseisen toiminnan välittömästi keskeytettäväksi ja kyseisen tilan pidettäväksi suljettuna asiakkailta tai muilta valvottuun toimintaan osallistuvilta enintään kuukaudenajan, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Jos 58 d tai 58 f §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä koskevia 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu asetetussa määräajassa ja jos velvollisuuksia on rikottu olennaisesti, päätöksen tehnyt viran-

omainen voi antaa vastaavan määräyksen, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Tässä momentissa tarkoitettua määräystä ei saa kohdistaa tiloihin, joita käytetään uskonnonharjoittamiseen.

Aluehallintovirasto, kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat asettaa 1–4 momentin nojalla annetun päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakko-laissa (1113/1990).

Jos kunta, aluehallintovirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto saa tarkastuksen yhteydessä tai muuten tietoonsa toisen viranomaisen 58, 58 d, 58 f tai 58 g §:n nojalla asettaman velvollisuuden tai rajoituksen merkittävän rikkomisen, sen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta velvollisuuden tai rajoituksen asettaneelle viranomaiselle. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen sekä Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskuksen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava kunnalle, jos se saa muun lain nojalla suorittamansa tarkastuksen yhteydessä tai muuten tietoonsa, että sen valvoman toiminnan yhteydessä rikotaan merkittävästi 58 c §:ssä säädettyjä velvollisuuksia tai rajoituksia sekä ilmoitettava päätöksen tehneelle kunnalle tai aluehallintovirastolle 58 tai 58 d §:n nojalla asetetun velvollisuuden tai rajoituksen merkittävästä rikkomisesta.

Jos 58 §:n nojalla tehtyä yleisötilaisuuksia tai yleisiä kokouksia koskevaa päätöstä ei noudateta, poliisilla on oikeus estää, keskeyttää tai päättää yleisötilaisuus tai yleinen kokous. Poliisimiehellä on myös oikeus määrätä väkijoukko hajaantumaan tai siirtymään, jos yleisötilaisuus tai yleinen kokous on mainitun pykälän nojalla tehdyn päätöksen vastainen. Jollei hajaantumista tai siirtymismääräystä noudateta, poliisimiehellä on oikeus hajottaa väkijoukko voimakeinoin sekä ottaa niskoittava henkilö kiinni. Poliisiin tulee mahdollisuuksien mukaan rajata toiminteen koskemaan vain niitä henkilöitä, joiden menettelystä väkijoukon hajottamisen tai siirtämisen tarve aiheutuu.

Poliisimiehen oikeudesta hajottaa väkijoukko, jos 7 momentissa tarkoitettu yleisötilaisuus tai yleinen kokous vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai on esteenä liikenteelle, säädetään poliisilain (872/2011) 2 luvun 9 §:ssä.

Aluehallintovirastolla, kunnalla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta 59 b §:ssä tarkoitettujen tarkastusten toimeenpanemiseksi, 59 c §:n 4 momentissa tarkoitettujen toiminnan keskeyttämiseksi ja 58 g §:ssä tarkoitettujen tilan sulkemiseksi.

59 d §

Toimivaltainen viranomainen kunnassa

Kunnan 59 a §:n mukaisesta valvonnasta vastaa sekä 59 b ja 59 c §:n mukaisia toimivaltuuksia käyttää kunnan tartuntatautiin torjunnasta vastaava toimielin, jollei kunta kuntalain (410/2015) nojalla toisin pääte.

Kunnanvaltuusto voi antaa 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle oikeuden siirtää 59 c §:n 1 ja 2 momentin mukaisen toimivallan edelleen kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille, muulle kunnan viranhaltijalle, kunnan toimielimelle tai kunnan toimielimen jaostolle. Kunta voi myös sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että tällainen toimivalta annetaan toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Kuntayhtymä voi tehdä toisen kuntayhtymän kanssa edellä tarkoitettujen sopimuksen, jos siihen on kuntayhtymän jäsenkuntien suostumus.

Kunnan 59 a–59 d §:n nojalla valvontaan osallistuvat viranomaiset saavat salassapitosäännösten estämättä antaa valvonnan toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot muille kunnan tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuville viranomaisille sekä muiden kuntien ja kuntayhtymien tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuville viranomaiselle.

59 e §

HE 73/2021 vp

Oikeus saada tietoja

Aluehallintovirastolla, kunnan tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuvilla viranomaisilla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 59 a–59 d §:n mukaisen valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot siltä, johon kohdistuu 58 c tai 58 e §:ssä säädetty velvoite sekä siltä, johon on kohdistettu 58, 58 d, 58 f tai 58 g §:n nojalla päätös. Tiedot on annettava viivytyksettä ja maksutta.

91 §

Päätösten täytäntöönpano

Edellä 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 ja 69–71 §:ssä tarkoitettut päätökset voidaan panna täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

Helsingissä 30.4.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru

1.

Laki

tartuntatautilain 58 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tartuntatautilain (1227/2016) 58 d §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laissa
147/2021, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

58 d §

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Ehdotus

58 d §

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

-----
Lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

- 1) oleskelua kasvotusten tai samassa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai
  - 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.
-

Lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

- 1) oleskelua kasvotusten tai samassa *sisätilassa* alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai
  - 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.
-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
..

2.

Laki**tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väliaikaisesti tartuntatautilain (1227/2016) 91 §:n 1 momentti ja
lisätään lakiin väliaikaisesti uusi 58 a—58 h ja 59 a—59 e § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

58 a §

Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikainen rajoittaminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Sen lisäksi, mitä elintarvikelaissa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä säädetään, majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetun lain (308/2006) 1 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen ravitsemistoiminnan harjoittajan on huolehdittava yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamisesta sekä siitä, että asiakkailla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen, ja annettava asiakkaille riittävän etäisyyden ylläpitämistä ja käsien puhdistamista koskevat toimintaohjeet. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamisesta, käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä sekä asiakkaille annettavien toimintaohjeiden antamisesta.

Ravitsemistoiminnan harjoittajien tulee huolehtia siitä, että asiakkaiden saapuminen ja oleskelu järjestetään yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi riittävän väljästi, asiakaspaikat sijoittuvat riittävän etäälle toisistaan ja tartuntariski pidetään ravitsemisliikkeen toiminnassa mahdollisimman pienenä. Jos yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin tietyillä alueilla sijaitsevien ravitsemisliikkeiden asiakkaiden saapumiseen ja oleskeluun, asiakaspaikkojen sijoittamiseen sekä asiak-

Ehdotus

58 a §

Ravitsemisliikkeiden toiminnan väliaikainen rajoittaminen tartuntataudin leviämisen estämiseksi

Sen lisäksi, mitä elintarvikelaissa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä säädetään, majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetun lain (308/2006) 1 §:n 1 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen ravitsemistoiminnan harjoittajan on huolehdittava yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamisesta sekä siitä, että asiakkailla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen, ja annettava asiakkaille riittävän etäisyyden ylläpitämistä ja käsien puhdistamista koskevat toimintaohjeet. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamisesta, käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä sekä asiakkaille annettavien toimintaohjeiden antamisesta.

Ravitsemistoiminnan harjoittajien tulee huolehtia siitä, että asiakkaiden saapuminen ja oleskelu järjestetään yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi riittävän väljästi, asiakaspaikat sijoittuvat riittävän etäälle toisistaan ja tartuntariski pidetään ravitsemisliikkeen toiminnassa mahdollisimman pienenä. Jos yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, voidaan valtioneuvoston asetuksella säätää tarkemmin tietyillä alueilla sijaitsevien ravitsemisliikkeiden asiakkaiden saapumiseen ja oleskeluun, asiakaspaikkojen sijoittamiseen sekä asiak-

Voimassa oleva laki

kaiden puhetta peittävän äänentoiston käyttämisen ja musiikin soittamisen rajoittamiseen liittyvistä velvoitteista sekä sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärään liittyvistä vaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa sellaisten ravitsemisliikkeiden, joiden pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota yleisölle maksusta elintarvikelaissa tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettussa elin-tarvikehuoneistossa alkoholijuomia, asiakasmäärää enintään 67 prosenttia ravitsemisliikkeen suurimmasta asiakas- tai henkilömäärästä, joka on mainittu tilaa tai sen osaa koskevassa alkoholilain (1102/2017) 18 §:ssä tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettussa anniskeluluvassa tai, jos ravitsemisliikkeellä ei ole anniskelulupaa, rakennusten paloturvallisuudesta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 b §:n nojalla ja rakennuksen käyttöturvallisuudesta mainitun lain 117 d ja 117 k §:n nojalla annettujen säännösten tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön mukaisesti hyväksytyssä rakennussuunnitelmassa. Muiden ravitsemisliikkeiden asiakasmäärää voidaan rajoittaa enintään 50 prosenttia edellä tarkoitetuissa säännöksissä tarkoitettua suurimmasta asiakas- tai henkilömäärästä. Jos ravitsemisliikkeen pääasiallinen ravitsemistoiminta eri ajankohtina vaihtelee, sovelletaan sen toimintaan kunakin ajankohtana sitä rajoitusta, johon sen ravitsemistoiminta kyseisenä ajankohtana liittyy. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista asiakasmäärien rajoituksista ja niiden kohdentumisesta.

Ravitsemisliikkeen on lyhennettävä aukiolo- ja anniskeluaikaa, jos se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi eivätkä ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamistoimenpiteet, hygieniaohjeet, asiakaspaikkojen järjestely ja muut toimenpiteet ole riittäviä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tässä momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä antaa tarkempia säännöksiä ravitsemisliikkeen aukioloa kello 18:n ja 5:n välisenä aikana ja annis-

Ehdotus

kaiden puhetta peittävän äänentoiston käyttämisen ja musiikin soittamisen rajoittamiseen liittyvistä velvoitteista sekä sisä- ja ulkotilojen asiakaspaikkamäärään liittyvistä vaatimuksista. Valtioneuvoston asetuksella voidaan rajoittaa sellaisten ravitsemisliikkeiden, joiden pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota yleisölle maksusta elintarvikelaissa tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettussa elintarvikehuoneistossa alkoholijuomia, asiakasmäärää enintään 67 prosenttia ravitsemisliikkeen suurimmasta asiakas- tai henkilömäärästä, joka on mainittu tilaa tai sen osaa koskevassa alkoholilain (1102/2017) 18 §:ssä tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettussa anniskeluluvassa tai, jos ravitsemisliikkeellä ei ole anniskelulupaa, rakennusten paloturvallisuudesta maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 117 b §:n nojalla ja rakennuksen käyttöturvallisuudesta mainitun lain 117 d ja 117 k §:n nojalla annettujen säännösten tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön mukaisesti hyväksytyssä rakennussuunnitelmassa. Muiden ravitsemisliikkeiden asiakasmäärää voidaan rajoittaa enintään 50 prosenttia edellä tarkoitetuissa säännöksissä tarkoitettua suurimmasta asiakas- tai henkilömäärästä. Jos ravitsemisliikkeen pääasiallinen ravitsemistoiminta eri ajankohtina vaihtelee, sovelletaan sen toimintaan kunakin ajankohtana sitä rajoitusta, johon sen ravitsemistoiminta kyseisenä ajankohtana liittyy. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetuista asiakasmäärien rajoituksista ja niiden kohdentumisesta.

Ravitsemisliikkeen on lyhennettävä aukiolo- ja anniskeluaikaa, jos se on välttämätöntä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi eivätkä ravitsemisliikkeen tilojen ja pintojen puhdistamistoimenpiteet, hygieniaohjeet, asiakaspaikkojen järjestely ja muut toimenpiteet ole riittäviä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan tässä momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä antaa tarkempia säännöksiä ravitsemisliikkeen aukioloa kello 18:n ja 5:n välisenä aikana ja annis-

Voimassa oleva laki

kelua kello 17:n ja 9:n välisenä aikana koskevista rajoituksista sekä siitä, millaisissa ravitsemisliikkeissä kyseisiä rajoituksia on noudatettava.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asiakasmäärän rajoitus saa ravitsemisliikkeessä, jonka pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota alkoholijuomia, olla suurempi kuin 50 prosenttia ja muussa ravitsemisliikkeessä suurempi kuin 25 prosenttia ja 3 momentissa tarkoitettu rajoitus saa koskea aukioloaikaa ennen kello 23:a ja anniskeluaikaa ennen kello 22:ta vain, jos tartuntataudin leviämisen estäminen on valtakunnallisesti epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan vuoksi välttämätöntä ja alueella todetaan muuntuneen viruksen väestöleviämistä tai tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Edellä 2–4 momentin nojalla säädettyjen rajoitusten on oltava välttämättömiä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi niillä alueilla ja ravitsemisliikkeissä, joita ne koskevat.

Ravitsemistoiminnan harjoittajan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa toimintaansa ja sisä- ja ulkotilojensa käyttöön säädetyt velvollisuudet ja rajoitukset. Suunnitelma on pyynnöstä esitettävä aluehallintovirastolle ja majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetun lain 11 §:ssä tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettua valvontaa suorittavalle poliisille. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä liikkeessä asiakkaiden nähtävillä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset velvoitteiden ja rajoitusten toteuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, ei koske majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetun lain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöstöravintolatoimintaa eikä ruoan tai juoman myymistä ravitsemisliikkeestä muualla nautittavaksi.

Ehdotus

kelua kello 17:n ja 9:n välisenä aikana koskevista rajoituksista sekä siitä, millaisissa ravitsemisliikkeissä kyseisiä rajoituksia on noudatettava.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu asiakasmäärän rajoitus saa ravitsemisliikkeessä, jonka pääasiallisena ravitsemistoimintana on tarjota alkoholijuomia, olla suurempi kuin 50 prosenttia ja muussa ravitsemisliikkeessä suurempi kuin 25 prosenttia ja 3 momentissa tarkoitettu rajoitus saa koskea aukioloaikaa ennen kello 23:a ja anniskeluaikaa ennen kello 22:ta vain, jos tartuntataudin leviämisen estäminen on valtakunnallisesti epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan vuoksi välttämätöntä ja alueella todetaan muuntuneen viruksen väestöleviämistä tai tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Edellä 2–4 momentin nojalla säädettyjen rajoitusten on oltava välttämättömiä yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen estämiseksi niillä alueilla ja ravitsemisliikkeissä, joita ne koskevat.

Ravitsemistoiminnan harjoittajan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa toimintaansa ja sisä- ja ulkotilojensa käyttöön säädetyt velvollisuudet ja rajoitukset. Suunnitelma on pyynnöstä esitettävä aluehallintovirastolle ja majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetun lain 11 §:ssä tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettua valvontaa suorittavalle poliisille. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä liikkeessä asiakkaiden nähtävillä. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset velvoitteiden ja rajoitusten toteuttamista koskevan suunnitelman sisällöstä, laatimisesta ja nähtävänä pitämisestä.

Mitä 2 ja 3 momentissa säädetään, ei koske majoitus- ja ravitsemistoinnasta annetun lain 1 §:n 3 momentissa tarkoitettua henkilöstöravintolatoimintaa eikä ruoan tai juoman myymistä ravitsemisliikkeestä muualla nautittavaksi.

Voimassa oleva laki

Mitä 3 momentissa säädetään aukioloaikojen rajoituksista, ei koske Suomen ja ulkomaiden välillä tai ulkomailla kulkevassa vesi- tai ilma-aluksessa eikä polttonesteiden jakeluaseman yhteydessä toimivia ravitsemisliikkeitä.

58 b §

Ravitsemisliikkeiden valvonta ja rajoitusten edellytysten seuranta

Aluehallintovirasto valvoo 58 a §:ssä ja sen nojalla säädettyjen velvoitteiden ja rajoitusten noudattamista. Jos velvoitteiden tai rajoitusten noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, aluehallintovirasto voi antaa ravitsemisliikkeelle määräyksen niiden korjaamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos puutteita ei ole korjattu asetetussa määräajassa tai jos velvoitteita on rikottu olennaisesti, aluehallintovirasto voi määrätä ravitsemisliikkeen ravitsemistoiminnan välittömästi keskeytettäväksi ja liikkeen pidettäväksi suljettuna asiakkailta enintään yhden kuukauden ajaksi.

Poliisin on tarvittaessa annettava aluehallintoviraston pyynnöstä virka-apua valvonnan ja 1 momentissa tarkoitetun ravitsemisliikkeen sulkemisen toimeenpanemiseksi.

Valtioneuvoston on tarkoin seurattava, ovatko 58 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut rajoitusten edellytykset edelleen voimassa. Jos edellytykset eivät enää täyty, on valtioneuvoston viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin 58 a §:n ja siihen liittyvien säännösten kumoamiseksi. Jos 58 a §:n 2–4 momentin nojalla säädetyt rajoitukset eivät enää ole välttämättömiä joillain alueilla tai säädetyssä laajuudessa, valtioneuvoston on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi.

58 c §

*Toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi**Ehdotus*

Mitä 3 momentissa säädetään aukioloaikojen rajoituksista, ei koske Suomen ja ulkomaiden välillä tai ulkomailla kulkevassa vesi- tai ilma-aluksessa eikä polttonesteiden jakeluaseman yhteydessä toimivia ravitsemisliikkeitä.

58 b §

Ravitsemisliikkeiden valvonta ja rajoitusten edellytysten seuranta

Aluehallintovirasto valvoo 58 a §:ssä ja sen nojalla säädettyjen velvoitteiden ja rajoitusten noudattamista. Jos velvoitteiden tai rajoitusten noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, aluehallintovirasto voi antaa ravitsemisliikkeelle määräyksen niiden korjaamisesta. Määräystä annettaessa on asetettava määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava. Jos puutteita ei ole korjattu asetetussa määräajassa tai jos velvoitteita on rikottu olennaisesti, aluehallintovirasto voi määrätä ravitsemisliikkeen ravitsemistoiminnan välittömästi keskeytettäväksi ja liikkeen pidettäväksi suljettuna asiakkailta enintään yhden kuukauden ajaksi.

Poliisin on tarvittaessa annettava aluehallintoviraston pyynnöstä virka-apua valvonnan ja 1 momentissa tarkoitetun ravitsemisliikkeen sulkemisen toimeenpanemiseksi.

Valtioneuvoston on tarkoin seurattava, ovatko 58 a §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetut rajoitusten edellytykset edelleen voimassa. Jos edellytykset eivät enää täyty, on valtioneuvoston viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin 58 a §:n ja siihen liittyvien säännösten kumoamiseksi. Jos 58 a §:n 2–4 momentin nojalla säädetyt rajoitukset eivät enää ole välttämättömiä joillain alueilla tai säädetyssä laajuudessa, valtioneuvoston on viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin valtioneuvoston asetuksen muuttamiseksi.

58 c §

Toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Voimassa oleva laki

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitettun toimijan on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

- 1) asiakkailta ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;
- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa säädetyn toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Edellä tässä pykälässä säädetty velvollisuudet koskevat seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain (308/2006) 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Tässä pykälässä säädetty velvollisuudet eivät kuitenkaan koske yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Tässä pykälässä säädetty velvollisuudet eivät saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eivätkä ne saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Ehdotus

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitettun toimijan on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

- 1) asiakkailta ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;
- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa *tarkoitettun* toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Edellä tässä pykälässä säädetty velvollisuudet koskevat seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Tässä pykälässä säädetty velvollisuudet eivät kuitenkaan koske yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Tässä pykälässä säädetty velvollisuudet eivät saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eivätkä ne saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Voimassa oleva laki

Asemien, terminaalien ja muiden vastaavien sisätilojen ja rajattujen ulkotilojen, joissa matkustajat nousevat liikennevälineeseen tai poistuvat siitä, hallinnasta vastaavien toimijoiden on yhdessä liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun kuljetuspalvelun ja 3 kohdassa tarkoitetun liikennepalvelun sekä Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen palveluiden tarjoajien kanssa huolehdittava covid-19-taudin leviämisen ehkäisemiseksi tehtävistä järjestelyistä, joilla ohjataan matkustajia liikennevälineeseen siirtymisessä ja sieltä poistumisessa. Tässä pykälässä säädettyjä velvollisuuksia ei sovelleta henkilöliikenteen liikennevälineiden matkustamiseen tarkoitettujen tilojen käyttöön. Henkilöliikennettä koskevista toimenpiteistä covid-19-taudin leviämisen estämiseksi säädetään 58 e §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä, asiakkaille ja osallistujille annettavien toimintaohjeiden antamisesta sekä tilojen ja pintojen puhdistamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös asemien, terminaalien ja muiden näihin rinnastettavien tilojen hallinnasta vastaaville ja 58 e §:ssä tarkoitetuille liikenteen palveluntarjoajille tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien yksityiskohdista liikenteen asemilla, terminaaleissa ja muissa näitä vastaavissa sisätiloissa sekä 6 momentissa säädetystä matkustajien ohjaamisesta.

58 d §

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen,

Ehdotus

Asemien, terminaalien ja muiden vastaavien sisätilojen ja rajattujen ulkotilojen, joissa matkustajat nousevat liikennevälineeseen tai poistuvat siitä, hallinnasta vastaavien toimijoiden on yhdessä liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa tarkoitetun kuljetuspalvelun ja 3 kohdassa tarkoitetun liikennepalvelun sekä Ahvenanmaan maakunnan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen palveluiden tarjoajien kanssa huolehdittava covid-19-taudin leviämisen ehkäisemiseksi tehtävistä järjestelyistä, joilla ohjataan matkustajia liikennevälineeseen siirtymisessä ja sieltä poistumisessa. Tässä pykälässä säädettyjä velvollisuuksia ei sovelleta henkilöliikenteen liikennevälineiden matkustamiseen tarkoitettujen tilojen käyttöön. Henkilöliikennettä koskevista toimenpiteistä covid-19-taudin leviämisen estämiseksi säädetään 58 e §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä, asiakkaille ja osallistujille annettavien toimintaohjeiden antamisesta sekä tilojen ja pintojen puhdistamisesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös asemien, terminaalien ja muiden näihin rinnastettavien tilojen hallinnasta vastaaville ja 58 e §:ssä tarkoitetuille liikenteen palveluntarjoajille tämän pykälän 1 ja 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien yksityiskohdista liikenteen asemilla, terminaaleissa ja muissa näitä vastaavissa sisätiloissa sekä 6 momentissa säädetystä matkustajien ohjaamisesta.

58 d §

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 5 momentissa

Voimassa oleva laki

jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut veloitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja veloitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun *edellä* 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;

2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana.

3) tilat, joita käytetään *jäljempänä* 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan *niiden* asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

Ehdotus

tarkoitettuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa veloitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut veloitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja veloitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, joilta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;

2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyinä ajankohtana.

3) tilat, joita käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta.

Lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

Voimassa oleva laki

1) oleskelua kasvotusten tai samassa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai

2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan vastavassa lainsäädännössä tarkoitettut ravitsemistoiminnan harjoittajat;

2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;

3) kunnat ja kuntayhtymät;

4) uskonnolliset yhdyskunnat;

5) julkisoikeudelliset laitokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

58 e §

Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastavassa lainsäädännössä tarkoitettua kuljetuspalvelun tarjoajan ja tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän, jolla on toimipaikka Suomessa tai joka on muuten Suomen oikeudenkäytön piirissä tai jonka liikennöimän palvelun lähtö- tai saapumispaikka on Suomessa tai jonka palvelu kulkee Suomen kautta, on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava siitä, että:

Ehdotus

1) oleskelua kasvotusten tai samassa sisätilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai

2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa tai Ahvenanmaan vastavassa lainsäädännössä tarkoitettut ravitsemistoiminnan harjoittajat;

2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;

3) kunnat ja kuntayhtymät;

4) uskonnolliset yhdyskunnat;

5) julkisoikeudelliset laitokset.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiurheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

58 e §

Henkilöliikennettä koskevat toimenpiteet covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Liikenteen palveluista annetun lain 2 §:n 1 kohdassa ja Ahvenanmaan maakunnan vastavassa lainsäädännössä tarkoitettua kuljetuspalvelun tarjoajan ja tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän, jolla on toimipaikka Suomessa tai joka on muuten Suomen oikeudenkäytön piirissä tai jonka liikennöimän palvelun lähtö- tai saapumispaikka on Suomessa tai jonka palvelu kulkee Suomen kautta, on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava siitä, että:

Voimassa oleva laki

1) liikennevälineen matkustajien käyttöön tarkoitetut tilat ja pinnat puhdistetaan säännöllisesti ja puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään riittävän hygieniatason saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi sekä siitä, että muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä noudatetaan; ja

2) matkustajille tarjotaan mahdollisuus riittävän hygieniatason ylläpitämiseen liikennevälineessä sekä annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista, kasvosuojusten käyttämistä ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä liikennevälineessä koskevat toimintaohjeet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien yksityiskohdista.

58 f §

Matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 e §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen, jolla rajoitetaan edellä 58 e §:n 1 momentissa tarkoitettun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän suurinta sallittua matkustajamäärää, joka voidaan ottaa liikennevälineeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintäviras-

Ehdotus

1) liikennevälineen matkustajien käyttöön tarkoitetut tilat ja pinnat puhdistetaan säännöllisesti ja puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään riittävän hygieniatason saavuttamiseksi ja säilyttämiseksi sekä siitä, että muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä noudatetaan; ja

2) matkustajille tarjotaan mahdollisuus riittävän hygieniatason ylläpitämiseen liikennevälineessä sekä annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista, kasvosuojusten käyttämistä ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä liikennevälineessä koskevat toimintaohjeet.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettujen velvollisuuksien yksityiskohdista.

58 f §

Matkustajamäärän väliaikainen rajoittaminen covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 e §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi on välttämätöntä, Liikenne- ja viestintävirasto voi tehdä päätöksen, jolla rajoitetaan *mainitun pykälän* 1 momentissa tarkoitettun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän suurinta sallittua matkustajamäärää, joka voidaan ottaa liikennevälineeseen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä, jos:

1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25; ja

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava Liikenne- ja viestintäviras-

Voimassa oleva laki

tolle edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle alueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto saa päätöksellään velvoittaa rajoittamaan matkustajamäärää enintään puoleen siitä suurimmasta matkustajamäärästä, joka on sallittua ottaa liikennevälineeseen. Päätös saa koskea vain liikennevälineitä, joita käytetään yli 10 henkilön samanaikaiseen kuljetukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöstä tehdessään ja matkustajamäärän rajoitusta arvioidessaan otettava huomioon:

1) tartuntojen ilmaantuvuus alueilla, joilla liikennöinti pääosin tapahtuu ja joista matkustajia voidaan ottaa kyytiin;

2) mahdollisuudet välttää matkustajien välistä lähikontakteja ottaen huomioon kuljetuksen kesto, liikennevälineen rakenne, mahdollisuus matkustajien osastointiin, istuma- ja seisomapaikkojen määrä sekä muut seikat, jotka vaikuttavat matkustajien sijoittumiseen liikennevälineessä; ja

3) kuljetuspalvelun tarjoajien tai näiden toimeksiannoista toimivien liikennöitsijöiden 58 e §:n mukaisesti toteuttamat toimenpiteet matkustajien välisten lähikontaktien rajoittamiseksi, 24 §:n mukaisesti mahdollisten altistuneiden jäljittämiseksi tarvittavien tietojen saatavuuden varmistaminen henkilökohtaisen paikkavarauksen perusteella, kasvusojusten käyttäminen ja muut alueellisesti käytössä olevat keinot taudin leviämisen estämiseksi.

Tämän pykälän nojalla annettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 58 e §:ssä tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän on selkeästi havaittavilla ja valvottavilla järjestelyillä varmistettava matkustajamäärän rajoittaminen päätöksessä todetun mukaiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos edellytykset päätöksen voimassaoloon eivät enää täyty.

58 g §

Ehdotus

tolle 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle alueellaan.

Liikenne- ja viestintävirasto saa päätöksellään velvoittaa rajoittamaan matkustajamäärää enintään puoleen siitä suurimmasta matkustajamäärästä, joka on sallittua ottaa liikennevälineeseen. Päätös saa koskea vain liikennevälineitä, joita käytetään yli 10 henkilön samanaikaiseen kuljetukseen.

Liikenne- ja viestintäviraston on päätöstä tehdessään ja matkustajamäärän rajoitusta arvioidessaan otettava huomioon:

1) tartuntojen ilmaantuvuus alueilla, joilla liikennöinti pääosin tapahtuu ja joista matkustajia voidaan ottaa kyytiin;

2) mahdollisuudet välttää matkustajien välistä lähikontakteja ottaen huomioon kuljetuksen kesto, liikennevälineen rakenne, mahdollisuus matkustajien osastointiin, istuma- ja seisomapaikkojen määrä sekä muut seikat, jotka vaikuttavat matkustajien sijoittumiseen liikennevälineessä; ja

3) kuljetuspalvelun tarjoajien tai näiden toimeksiannoista toimivien liikennöitsijöiden 58 e §:n mukaisesti toteuttamat toimenpiteet matkustajien välisten lähikontaktien rajoittamiseksi, 24 §:n mukaisesti mahdollisten altistuneiden jäljittämiseksi tarvittavien tietojen saatavuuden varmistaminen henkilökohtaisen paikkavarauksen perusteella, kasvusojusten käyttäminen ja muut alueellisesti käytössä olevat keinot taudin leviämisen estämiseksi.

Tämän pykälän nojalla annettu päätös ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Edellä 58 e §:ssä tarkoitetun kuljetuspalvelun tarjoajan tai tämän toimeksiannosta toimivan liikennöitsijän on selkeästi havaittavilla ja valvottavilla järjestelyillä varmistettava matkustajamäärän rajoittaminen päätöksessä määrätyn mukaiseksi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos edellytykset päätöksen voimassaoloon eivät enää täyty.

58 g §

*Voimassa oleva laki**Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi*

Jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämisen erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

- 1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 50;
- 2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella; ja
- 3) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja tervey-

*Ehdotus**Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi*

Jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämisen erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

- 1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 50;
- 2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella; ja
- 3) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja tervey-

Voimassa oleva laki

denhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava sijaintialueensa kunnille ja aluehallintovirastolle *edellä* 2 momentissa tarkoitettun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua huvi- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;

2) yleiset saunat ja uimahallien, maauimaloiden, kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;

3) tanssipaikat ja kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin sekä muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;

4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;

5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;

6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä tehtäessä on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviämisen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattiurheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Ehdotus

denhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on viipymättä ilmoitettava sijaintialueensa kunnille ja aluehallintovirastolle 2 momentissa tarkoitettun tilanteen olemassaolosta tai perustellusta uhasta tilanteen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2–6 kohdassa tarkoitettua huvi- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;

2) yleiset saunat *sekä* uimahallien, maauimaloiden *ja* kylpylöiden allastilat *ja* niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;

3) tanssipaikat *sekä* kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin *tai* muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;

4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;

5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;

6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua päätöstä tehtäessä on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviämisen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattiurheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Voimassa oleva laki

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä edellä 4 momentissa tarkoitetuista toiminnasta ja tiloista.

58 h §

Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto on tehnyt 58 d §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, asiakkaille tai osallistujille tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan ja niitä toiminnassaan käyttävän toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset.

Edellä 58 c §:n 6 momentissa tarkoitetun tilojen hallinnasta vastaavan tahon ja kuljetus- tai liikennepalvelun palveluntarjoajan on yhteistyössä laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten ne toteuttavat mainitussa momentissa tarkoitetut velvoitteet. Palveluntarjoajan on liitettävä suunnitelma osaksi liikenteen palveluista annetun lain 18, 18 a, 58, 66 tai 129 §:n tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön nojalla laatimaansa suunnitelmaa.

Tässä pykälässä tarkoitettu suunnitelma on pyynnöstä esitettävä kunnalle, aluehallintovirastolle ja Liikenne- ja viestintävirastolle. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä tilassa asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien nähtävillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun suunnitelman sisällöstä ja laatimisesta.

59 a §

Valvonta

Ehdotus

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos tässä pykälässä säädetyt edellytykset eivät enää täyty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 4 momentissa tarkoitetuista toiminnasta ja tiloista.

58 h §

Suunnitelma toimenpiteistä covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto on tehnyt 58 d §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen, asiakkaille tai osallistujille tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan ja niitä toiminnassaan käyttävän toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset.

Edellä 58 c §:n 6 momentissa tarkoitetun tilojen hallinnasta vastaavan tahon ja kuljetus- tai liikennepalvelun palveluntarjoajan on yhteistyössä laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten ne toteuttavat mainitussa momentissa tarkoitetut velvoitteet. Palveluntarjoajan on liitettävä suunnitelma osaksi liikenteen palveluista annetun lain 18, 18 a, 58, 66 tai 129 §:n tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön nojalla laatimaansa suunnitelmaa.

Tässä pykälässä tarkoitettu suunnitelma on pyynnöstä esitettävä kunnalle, aluehallintovirastolle ja Liikenne- ja viestintävirastolle. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä tilassa asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien nähtävillä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun suunnitelman sisällöstä ja laatimisesta.

59 a §

Valvonta

Voimassa oleva laki

Aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan 58 §:ssä, 58 c §:n 1 ja 2 momentissa, 58 d ja 58 g §:ssä sekä 58 h §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto ja kunta valvovat 58 c §:n 6 momentissa, 58 e ja 58 f §:ssä sekä 58 h §:n 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Kunnan, aluehallintoviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä yhteistyötä valvoessaan tämän lain noudattamista.

Poliisi valvoo 58 ja 58 d §:n nojalla annettujen päätösten sekä 58 c §:n 2 momentissa asetettujen velvoitteiden noudattamista yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltämisen sekä yleisö- ja ihmismäärää ja etäisyyksien ylläpitoa koskevien velvollisuuksien ja rajoitusten osalta.

59 b §

Tarkastukset

Aluehallintovirasto, kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto saavat tarkastaa 59 a §:n nojalla valvomansa toimijan tämän lain mukaisen toiminnan sekä toiminnassa käytettävät tilat.

Tarkastaja on päästettävä niihin toimipaikan tiloihin, joita velvollisuudet tai rajoitukset koskevat. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain 39 §:ää. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tar-

Ehdotus

Aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan 58 §:ssä, 58 c §:n 1 ja 2 momentissa, 58 d ja 58 g §:ssä sekä 58 h §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Liikenne- ja viestintävirasto ja kunta valvovat 58 c §:n 6 momentissa, 58 e ja 58 f §:ssä sekä 58 h §:n 2 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista.

Kunnan, aluehallintoviraston ja Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä yhteistyötä valvoessaan tämän lain noudattamista.

Poliisi valvoo 58 ja 58 d §:n nojalla annettujen päätösten sekä 58 c §:n 2 momentissa asetettujen velvoitteiden noudattamista yleisötilaisuuksien ja yleisten kokousten kieltämisen sekä yleisö- ja ihmismäärää ja etäisyyksien ylläpitoa koskevien velvollisuuksien ja rajoitusten osalta.

59 b §

Tarkastukset

Aluehallintovirasto, kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto saavat tarkastaa 59 a §:n nojalla valvomansa toimijan tämän lain mukaisen toiminnan sekä toiminnassa käytettävät tilat.

Tarkastaja on päästettävä niihin toimipaikan tiloihin, joita velvollisuudet tai rajoitukset koskevat. Tarkastuksessa on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki tarkastajan pyytämät asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista. Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävässä tilassa. Tarkastuksessa on noudatettava hallintolain 39 §:ää. Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, Liikenne- ja viestintävirasto voi käyttää tar-

Voimassa oleva laki

kastuksessa ulkopuolista asiantuntijaa liikenteen palveluista annetun lain 196 §:n 4 ja 5 momentissa säädetyllä tavalla.

Kunnan terveydensuojelulain (763/1994) 7 §:n ja elintarvikelain 32 §:n nojalla toimivaltaiset viranomaiset saavat mainittujen lakien nojalla tekemiensä tarkastusten yhteydessä tarkastaa tämän lain mukaisten velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamisen. Näiden viranomaisten oikeudesta asettaa määräyksiä ja pakkokeinoja säädetään 59 d §:n 1 ja 2 momentissa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettut viranomaiset sekä 59 d §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomainen saavat suorittaa tarkastuksen myös aluehallintoviraston tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä.

59 c §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos 58 c §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen niiden korjaamisesta. Jos 58 c §:n 6 momentissa tai 58 e §:ssä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, määräyksen niiden korjaamiseksi voi antaa kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen 58, 58 d tai 58 g §:n sekä Liikenne- ja viestintävirasto ja kunta 58 f §:n nojalla tehdyn päätöksen noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjaamisesta. Aluehallintovirasto ja kunta voivat lisäksi määrätä 58 h §:n 1 momentissa sekä Liikenne- ja viestintävirasto 58 h §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjattavaksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräystä annettaessa on asetettava puutteen tai epäkohdan sekä määräyksen alaisen toiminnan luonteeseen nähden kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu asetetussa määrä-

Ehdotus

kastuksessa ulkopuolista asiantuntijaa liikenteen palveluista annetun lain 196 §:n 4 ja 5 momentissa säädetyllä tavalla.

Kunnan terveydensuojelulain (763/1994) 7 §:n ja elintarvikelain 32 §:n nojalla toimivaltaiset viranomaiset saavat mainittujen lakien nojalla tekemiensä tarkastusten yhteydessä tarkastaa tämän lain mukaisten velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamisen. Näiden viranomaisten oikeudesta asettaa määräyksiä ja pakkokeinoja säädetään 59 d §:n 1 ja 2 momentissa.

Edellä 4 momentissa tarkoitettut viranomaiset sekä 59 d §:n 1 momentissa tarkoitettu viranomainen saavat suorittaa tarkastuksen myös aluehallintoviraston tai Liikenne- ja viestintäviraston pyynnöstä.

59 c §

Määräykset ja pakkokeinot

Jos 58 c §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen niiden korjaamisesta. Jos 58 c §:n 6 momentissa tai 58 e §:ssä säädettyjen velvollisuuksien noudattamisessa havaitaan puutteita tai epäkohtia, määräyksen niiden korjaamiseksi voi antaa kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto.

Aluehallintovirasto ja kunta voivat antaa määräyksen 58, 58 d tai 58 g §:n sekä Liikenne- ja viestintävirasto ja kunta 58 f §:n nojalla tehdyn päätöksen noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjaamisesta. Aluehallintovirasto ja kunta voivat lisäksi määrätä 58 h §:n 1 momentissa sekä Liikenne- ja viestintävirasto 58 h §:n 2 momentissa säädetyn velvollisuuden noudattamisessa havaitun puutteen tai epäkohdan korjattavaksi.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettua määräystä annettaessa on asetettava puutteen tai epäkohdan ja toiminnan, jota määräys koskee, luonteeseen nähden kohtuullinen määräaika, jonka kuluessa tarpeelliset toimenpiteet on suoritettava.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu asetetussa määrä-

Voimassa oleva laki

ajassa ja jos velvoitteita on rikottu olennaisesti, kunta, aluehallintovirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat määrätä kyseisen toiminnan välittömästi keskeytettäväksi ja kyseisen tilan pidettäväksi suljettuna asiakkailta tai muilta valvottuun toimintaan osallistuvilta enintään kuukauden ajaksi, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Jos 58 d tai 58 f §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä koskevia 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu asetuksessa määräajassa ja jos velvollisuuksia on rikottu olennaisesti, päätöksen tehnyt viranomaislainen voi antaa vastaavan määräyksen, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Tässä momentissa tarkoitettua määräystä ei saa kohdistaa tiloihin, joita käytetään uskonnonharjoittamiseen.

Aluehallintovirasto, kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat asettaa 1–4 momentin nojalla annetun päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos kunta, aluehallintovirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto saa tarkastuksen yhteydessä tai muuten tietoonsa toisen viranomaisen 58, 58 d, 58 f tai 58 g §:n nojalla asettaman velvollisuuden tai rajoituksen merkittävän rikkomisen, sen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta velvollisuuden tai rajoituksen asettaneelle viranomaiselle. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava kunnalle, jos se saa muun lain nojalla suorittamansa tarkastuksen yhteydessä tai muuten tietoonsa, että sen valvoman toiminnan yhteydessä rikotaan merkittävästi 58 c §:ssä säädettyjä velvollisuuksia tai rajoituksia sekä ilmoitettava päätöksen tehneelle kunnalle tai aluehallintovirastolle 58 tai 58 d §:n nojalla asetetun velvollisuuden tai rajoituksen merkittävästä rikkomisesta.

Jos 58 §:n nojalla tehtyä yleisötilaisuuksia tai yleisiä kokouksia koskevaa päätöstä ei noudateta, poliisilla on oikeus estää, keskeyttää tai päättää yleisötilaisuus tai yleinen kokous. Poliisimiehellä on myös oikeus määrätä väkijoukko hajaantumaan tai siirtymään, jos yleisötilaisuus tai yleinen kokous on mainitun

Ehdotus

ajassa ja jos velvoitteita on rikottu olennaisesti, kunta, aluehallintovirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat määrätä kyseisen toiminnan välittömästi keskeytettäväksi ja kyseisen tilan pidettäväksi suljettuna asiakkailta tai muilta valvottuun toimintaan osallistuvilta enintään kuukauden ajan, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Jos 58 d tai 58 f §:n nojalla määrättyjä toimenpiteitä koskevia 2 momentissa tarkoitettuja puutteita tai epäkohtia ei ole korjattu asetuksessa määräajassa ja jos velvollisuuksia on rikottu olennaisesti, päätöksen tehnyt viranomaislainen voi antaa vastaavan määräyksen, jos se on välttämätöntä tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Tässä momentissa tarkoitettua määräystä ei saa kohdistaa tiloihin, joita käytetään uskonnonharjoittamiseen.

Aluehallintovirasto, kunta ja Liikenne- ja viestintävirasto voivat asettaa 1–4 momentin nojalla annetun päätöksen noudattamisen tehosteeksi uhkasakon. Uhkasakosta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990).

Jos kunta, aluehallintovirasto tai Liikenne- ja viestintävirasto saa tarkastuksen yhteydessä tai muuten tietoonsa toisen viranomaisen 58, 58 d, 58 f tai 58 g §:n nojalla asettaman velvollisuuden tai rajoituksen merkittävän rikkomisen, sen on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava asiasta velvollisuuden tai rajoituksen asettaneelle viranomaiselle. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen sekä Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston on salassapitosäännösten estämättä ilmoitettava kunnalle, jos se saa muun lain nojalla suorittamansa tarkastuksen yhteydessä tai muuten tietoonsa, että sen valvoman toiminnan yhteydessä rikotaan merkittävästi 58 c §:ssä säädettyjä velvollisuuksia tai rajoituksia sekä ilmoitettava päätöksen tehneelle kunnalle tai aluehallintovirastolle 58 tai 58 d §:n nojalla asetetun velvollisuuden tai rajoituksen merkittävästä rikkomisesta.

Jos 58 §:n nojalla tehtyä yleisötilaisuuksia tai yleisiä kokouksia koskevaa päätöstä ei noudateta, poliisilla on oikeus estää, keskeyttää tai päättää yleisötilaisuus tai yleinen kokous. Poliisimiehellä on myös oikeus määrätä väkijoukko hajaantumaan tai siirtymään, jos yleisötilaisuus tai yleinen kokous on mainitun

Voimassa oleva laki

pykälän nojalla tehdyn päätöksen vastainen. Jollei hajaantumis- tai siirtymismääräystä noudateta, poliisimiehellä on oikeus hajottaa väkijoukko voimakeinoin sekä ottaa niskoitteleva henkilö kiinni. Poliisiin tulee mahdollisuuksien mukaan rajata toimenpiteensä koskemaan vain niitä henkilöitä, joiden menettelystä väkijoukon hajottamisen tai siirtämisen tarve aiheutuu.

Poliisimiehen oikeudesta hajottaa väkijoukko, jos 7 momentissa tarkoitettu yleisötilaisuus tai yleinen kokous vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai on esteenä liikenteelle, säädetään poliisilain (872/2011) 2 luvun 9 §:ssä.

Aluehallintovirastolla, kunnalla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta 59 b §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimeenpanemiseksi, 59 c §:n 4 momentissa tarkoitettua toiminnan keskeyttämiseksi ja 58 g §:ssä tarkoitettua tilan sulke-
miseksi.

59 d §

Toimivaltainen viranomaisen kunnassa

Kunnan 59 a §:n mukaisesta valvonnasta vastaa sekä 59 b ja 59 c §:n mukaisia toimivaltuuksia käyttää kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin, jollei kunta kuntalain (410/2015) nojalla toisin päättä.

Kunnanvaltuusto voi antaa 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle oikeuden siirtää 59 c §:n 1 ja 2 momentin mukaisen toimivaltan edelleen kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille, muulle kunnan viranhaltijalle, kunnan toimielimelle tai kunnan toimielimen jaostolle. Kunta voi myös sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että tällainen toimivalta annetaan toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Kuntayhtymä voi tehdä toisen kuntayhtymän kanssa edellä tarkoitettua sopimuksen, jos siihen on kuntayhtymän jäsenkuntien suostumus.

Kunnan 59 a–59 d §:n nojalla valvontaan osallistuvat viranomaiset saavat salassapitosäännösten estämättä antaa valvonnan toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot muille kunnan tämän lain mukaiseen valvontaan

Ehdotus

pykälän nojalla tehdyn päätöksen vastainen. Jollei hajaantumis- tai siirtymismääräystä noudateta, poliisimiehellä on oikeus hajottaa väkijoukko voimakeinoin sekä ottaa niskoitteleva henkilö kiinni. Poliisiin tulee mahdollisuuksien mukaan rajata toimenpiteensä koskemaan vain niitä henkilöitä, joiden menettelystä väkijoukon hajottamisen tai siirtämisen tarve aiheutuu.

Poliisimiehen oikeudesta hajottaa väkijoukko, jos 7 momentissa tarkoitettu yleisötilaisuus tai yleinen kokous vaarantaa yleistä järjestystä ja turvallisuutta tai on esteenä liikenteelle, säädetään poliisilain (872/2011) 2 luvun 9 §:ssä.

Aluehallintovirastolla, kunnalla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus saada virka-apua poliisilta 59 b §:ssä tarkoitettua tarkastuksen toimeenpanemiseksi, 59 c §:n 4 momentissa tarkoitettua toiminnan keskeyttämiseksi ja 58 g §:ssä tarkoitettua tilan sulke-
miseksi.

59 d §

Toimivaltainen viranomaisen kunnassa

Kunnan 59 a §:n mukaisesta valvonnasta vastaa sekä 59 b ja 59 c §:n mukaisia toimivaltuuksia käyttää kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin, jollei kunta kuntalain (410/2015) nojalla toisin päättä.

Kunnanvaltuusto voi antaa 1 momentissa tarkoitettulle viranomaiselle oikeuden siirtää 59 c §:n 1 ja 2 momentin mukaisen toimivaltan edelleen kunnan tartuntataudeista vastaavalle lääkärille, muulle kunnan viranhaltijalle, kunnan toimielimelle tai kunnan toimielimen jaostolle. Kunta voi myös sopia toisen kunnan tai kuntayhtymän kanssa, että tällainen toimivalta annetaan toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijan hoidettavaksi. Kuntayhtymä voi tehdä toisen kuntayhtymän kanssa edellä tarkoitettua sopimuksen, jos siihen on kuntayhtymän jäsenkuntien suostumus.

Kunnan 59 a–59 d §:n nojalla valvontaan osallistuvat viranomaiset saavat salassapitosäännösten estämättä antaa valvonnan toteuttamisen kannalta välttämättömät tiedot muille kunnan tämän lain mukaiseen valvontaan

Voimassa oleva laki

osallistuville viranomaisille sekä muiden kuntien ja kuntayhtymien tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuville viranomaiselle.

59 e §

Oikeus saada tietoja

Aluehallintovirastolla, kunnan tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuvilla viranomaisilla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 59 a–59 d §:n mukaisen valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot siltä, johon kohdistuu 58 c tai 58 e §:ssä säädetty velvoite sekä siltä, johon on kohdistettu 58, 58 d, 58 f tai 58 g §:n nojalla päätös. Tiedot on annettava viivytyksettä ja maksutta.

91 §

Päätösten täytäntöönpano

Edellä 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 ja 69–71 §:ssä tarkoitetut päätökset voidaan panna täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta.

Ehdotus

osallistuville viranomaisille sekä muiden kuntien ja kuntayhtymien tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuville viranomaiselle.

59 e §

Oikeus saada tietoja

Aluehallintovirastolla, kunnan tämän lain mukaiseen valvontaan osallistuvilla viranomaisilla ja Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 59 a–59 d §:n mukaisen valvonnan toteuttamiseksi välttämättömät tiedot siltä, johon kohdistuu 58 c tai 58 e §:ssä säädetty velvoite sekä siltä, johon on kohdistettu 58, 58 d, 58 f tai 58 g §:n nojalla päätös. Tiedot on annettava viivytyksettä ja maksutta.

91 §

Päätösten täytäntöönpano

Edellä 16, 57, 58, 58 b, 58 d, 58 f, 58 g, 59, 60–67 ja 69–71 §:ssä tarkoitetut päätökset voidaan panna täytäntöön heti muutoksenhausta huolimatta.

_____

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2021 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2021.

_____